

НАЦРТ

ПРОГРАМА ЛОКАЛНОГ ЕКОНОМСКОГ РАЗВОЈА ГРАДА НИША ЗА 2019. ГОДИНУ

Мај, 2019. године

Садржај

I УВОД	4
1.1. Правни основ	6
1.2. Стратешки оквир	8
1.3. Циљеви Програма локалног економског развоја Града Ниша за 2019. год.	9
II АНАЛИЗА СТАЊА	9
2.1. Основни подаци о граду	9
2.2. Достигнути ниво развоја привреде града	10
2.3. Стање на тржишту рада	11
III НАЧИН ДОНОШЕЊА И СПРОВОЂЕЊА ПЛАНА	12
3.1. Припрема	12
3.2. Спровођење	13
IV МЕРЕ ЛОКАЛНОГ ЕКОНОМСКОГ РАЗВОЈА ГРАДА НИША ЗА 2019. ГОДИНУ	13
4.1. Подстицање конкурентности	13
4.1.1. Мера подршке за ММСПП у циљу унапређења конкурентности	13
4.1.2. Мера подршке за удружења, кластере, научно-образовне институције и иновационе организације	14
4.1.3. Мера за унапређење доступности финансирања	15
4.1.4. Организација Форума напредних технологија (ФНТ)	16
4.1.5. Додела награда најуспешнијим компанијама са територије Града Ниша	17
4.1.6. Инвестиција у јачање капацитета индустрије напредних технологија – спровођење пројекта Научно технолошког парка Ниш (НТП Ниш)	18
4.1.7. Промоција расположивих средстава за подстицање конкурентности из националних и међународних извора финансирања	20
4.1.8. Зона унапређеног пословања "Нишка Варош" (БИД зона)	21
4.1.9. Унапређење и промоција туристичких потенцијала Града Ниша	21
4.1.10. Подстицање развоја пољопривреде	22
4.1.11. Нефинансијска подршка почетницима у пословању	23
4.1.12. Подршка организацијама за заштиту потрошача	24
4.2. Подстицање запошљавања	24
4.2.1. Локални акциони план запошљавања Града Ниша за 2019. годину	24
4.2.2. Мере Националне службе за запошљавање, које Филијала Ниш спроводи на територији Града Ниша	25
4.2.3. Реализација пројекта "Подршка социо – економској стабилности у региону западног Балкана" у сарадњи са немачком организацијом "ХЕЛП"	26
4.3. Привлачење инвестиција	26
4.3.1. Промоција и примена Уредбе о условима и начину привлачења директних инвестиција на територији Града Ниша	26
4.3.2. Промоција и примена Уредбе о условима, начину и поступку под којима се грађевинско земљиште у јавној својини може отуђити или дати у закуп по цени	

мањој од тржишне цене, односно закупнине или без накнаде, као и услове, начин и поступак резмене непокретности	32
4.3.2.1. Отуђење или давање у закуп грађевинског земљишта са накнадом или/и без накнаде	32
4.3.2.2. Давање у закуп јавне својине	34
4.3.3. Израда Одлуке о мерама за подстицање конкурентности локалне самоуправе Града Ниша у привлачењу улагања	35
4.3.4. Инфраструктурно опремање локација за реализацију инвестициј	36
4.3.5. Промоција привредних и инвестиционих потенцијала	38
V СРЕДСТВА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ МЕРА	38
VI ОЧЕКИВАНИ ЕФЕКТИ ПРОГРАМА ЛОКАЛНОГ ЕКОНОМСКОГ РАЗВОЈА ЗА 2019. ГОДИНУ	39

На основу члана 20. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр.129/2007, 83/2014 – др.закон, 101/2016 – др.закон и 47/2018), члана 21. Статута Града Ниша („Службени лист Града Ниша“, бр. 88/2008, 143/2016 и 18/2019), члана 11. и члана 17. Закона о улагањима ("Службени гласник РС", бр. 89/2015 и 95/2018), Скупштина Града Ниша доноси

ПРОГРАМ ЛОКАЛНОГ ЕКОНОМСКОГ РАЗВОЈА ГРАДА НИША ЗА 2019. ГОДИНУ

I УВОД

Локални економски развој је дефинисани процес у коме јавни и приватни сектор заједнички препознају проблеме у привредном локалном и ширем окружењу и спроводе политику и програме који утичу на уочене проблеме. Циљ ових активности је привредно конкурентнија и јача локална заједница и стварање бољих услова за економски раст, отварање радних места и унапређење животног стандарда становника локалне заједнице.

Доношење Програма локалног економског развоја је обавеза локалне самоуправе, која произлази из законске регулативе и из дефинисаних стратешких циљева утврђених Ревизијом стратегије развоја Града Ниша за период 2009-2020. године, као кровним стратешко развојним документом.

У смислу Закона о улагањима, Канцеларија за локални економски развој и пројекте (КЛЕРП) обавља послове јединице за локални економски развој и подршку улагањима. Канцеларија обавља стручне послове везане за унапређење локалног економског развоја, подршку улагањима, активности у вези са инструментима локалне развојне политике, привлачење улагања и подршку постојећим улагањима, подршку процесу реализације улагања, припрему и спровођење Програма локалног економског развоја града и Локалног акционог плана запошљавања, унапређење стандарда повољног пословног окружења, руковођење процесима стратешког планирања развоја Града, припрему Програма изградње и Програма одржавања као и припрему и спровођење развојних и инвестиционих пројеката, подршку партнерстава кроз институционалну сарадњу на свим нивоима, спровођење пројеката јавно - приватног партнерства Града Ниша, идентификацију извора финансирања, имплементацију пројеката и развојних програма града Ниша и др.

У том смислу је урађен Програм локалног економског развоја Града Ниша за 2018. годину, којим су предвиђена средства у буџету града. На тај начин је дат допринос економском развоју Града Ниша и стварању повољног пословног окружења.

Након контактирања и прикупљања података од екстерних субјеката и анализе стања у привреди, урађен је Нацрт програма који је дат на разматрање Привредно економском савету града Ниша, од кога је добијено позитивно мишљење. Сагласност на Нацрт програма добијена је и од стране ГУ - Секретаријата за финансије а Нацрт је достављен на увид и републичкој Комисији за контролу државне помоћи, након чега је Скупштина Града Ниша 04. јула 2018. године усвојила Програм локалног економског развоја Града Ниша за 2018. годину.

За спровођење Програма локалног економског развоја Града Ниша за 2018. годину била је надлежна Канцеларија за локални економски развој и пројекте. Програмом су биле предвиђене 3 групе мера:

- Подстицање конкурентности
- Подстицање запошљавања
- Привлачење инвестиција

Град Ниш се определио да, реализујући ове мере, да приоритет предузећима из области информационих технологија – ИТ, електронике, машинства, из сектора логистике, прехранбено прерађивачке и текстилне индустрије, а све ради привлачења инвеститора.

Први пут током 2017. године Град Ниш је кроз Програм локалног економског развоја (ПЛЕР), пружио подршку великом броју ММСПП кроз неколико мера. Укупна средства предвиђена ПЛЕР-ом у 2017. години су била 18.000.000,00 динара.

У Буџету за 2018. годину било је предвиђено укупно 40.000.000,00 динара за директну подршку ММСПП кроз мере ПЛЕР-а а убухваћено је око 300 привредних субјеката.

У сврху подстицања конкурентности, Град Ниш расписао је јавни позив за доделу бесповратних средстава за 5 различитих мера. На јавни позив јавила су се 132 привредна субјекта. О додели средстава, на основу унапред утврђених јасних критеријума, одлучивала је Комисија за доделу финансијских средстава, коју је формирао Градоначелник Града Ниша. Комисија је доносила препоруке за доделу финансијских средстава, о којима је одлучивало Градско веће Града Ниша.

Све мере су реализоване као државна помоћ мале вредности (*de minimis* државна помоћ), укупно је утрошено 28.000.000,00 динара и 91 привредни субјекат је добио подстицајна средства, док је 44 ММСПП било индиректно укључено.

Јавни позив односио се на следеће мере:

- **Интернационализација ММСПП**

Ова мера представљала је помоћ микро, малим и средњим предузећима и предузетницима, за организоване или индивидуалне наступе на сајмовима или посете сајмовима, са ограничењем на износ до 100.000,00 динара по привредном субјекту. Укупно је додељено 1.382.064,14 динара и 14 привредних субјеката је добило бесповратна средства.

- **Интернационализација удружења и привредних асоцијација**

Ова мера реализована је као помоћ удружењима и привредним асоцијацијама, које организују међународне манифестације привредно-туристичког карактера или групне посете манифестацијама у иностранству, а којима се промовишу привредно-туристички потенцијали града, са ограничењем на износ до 1.000.000,00 динара по кориснику. Укупан износ средстава за ове намене износио је 3.508.462,00 динара и 4 удружења добила су бесповратна средства.

- **Унапређење конкурентности ММСПП**

Средства за суфинансирање унапређења конкурентности микро, малих и средњих предузећа и предузетника била су намењена за имплементацију стандарда, сертификацију, ресертификацију, обележавање производа „СЕ“ знаком, тестирање нових производа, истраживање тржишта, побољшање постојећих и развој нових производа/услуга итд. Средства су додељена за покривање до 50% оправданих

трошкова са ограничењем на износ до 300.000,00 динара по привредном субјекту. Укупан је за ове намене утрошено 13.984.451,82 динара, па је 60 привредних субјеката добило бесповратна средства.

- Унапређење конкурентности фирми које користе услуге Start up центра и Coworking простора

Средства за суфинансирање унапређења конкурентности привредних субјеката који користе услуге Start up центра и Coworking простора била су намењена за исте сврхе као и за меру „Унапређење конкурентности ММСПП“. Средства су додељена за покривање до 50% оправданих трошкова са ограничењем на износ до 300.000,00 динара по кориснику. Укупно је додељено 1.300.000,00 динара и 5 стартап фирми добило је подстицаје.

- Унапређење сарадње привреде и научно-образовних институција

Средства за ову меру била су додељена у циљу непосреднијег повезивања привреде, образовања и научно образовних и развојних институција, успостављања дуалног образовања и унапређења производних процеса и процедура кроз имплементацију научних достигнућа и унапређење научно образовних процеса.

Подржани су пројекти у износу до 1.000.000,00 динара, у којима су заједнички учествовала најмање по 3 привредна субјекта и једна научно образовна акредитована институција. Укупно је за ове намене утрошено 7.825.022,00 динара. Подржано је 8 пројеката и у ову сарадњу су укључена 44 ММСПП, као и: Електронски, Машински и Економски факултет, Нишки кластер напредних технологија, грађевински кластер Дунђер, Центар за развој грађанског друштва „Protecta“, Удружење за локални развој Каменица и Висока технишка школа струковних студија.

Унапређење доступности финансирања

У оквиру ове мере упућен је јавни позив банкама заинтересованим за краткорочно кредитирање привредних субјеката са територије Града Ниша, уз учешће Града Ниша у субвенционисању камате. По обављеном позиву, Комисија је утврдила да је најповољнија била Банка Интеза а.д. Београд. Корисници кредитних средстава била су микро, мала и средња предузећа и предузетници, а намена је била за: набавку обртних средстава, трошкове набавке машина и опреме, осавремењивање процеса производње, стабилизацију производње, инвестирање у нова савремена средства за рад и производњу, изградњу, реконструкцију и адаптацију пословног простора и ново запошљавање. Минимални износ кредита за који је субвенционисана камата био је 100.000,00 динара, а максимални износ 2.000.000,00 динара.

Укупна средства којима је Град Ниш субвенционисао камату на додељене кредите износила су 9.343.502,09 динара. Укупно је 159 привредних субјеката добило кредите а банка је пласирала 206.368.257,62 динара.

1.1. Правни основ

Правни основ за доношење Програма локалног економског развоја за 2019. годину садржан је у Закону о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр.129/2007, 83/2014 – др.закон, 101/2016 – др.закон и 47/2018). У члану 20. став 1. тачка 7. наводи се да општина, преко својих органа, у складу са Уставом и законом, доноси и реализује програме за подстицање локалног економског развоја, предузима активности за одржавање постојећих и привлачење нових инвестиција и унапређује опште услове пословања.

Такође, Статутом Града Ниша („Службени лист Града Ниша“, бр. 88/2008, 143/2016 и 18/2019) чланом 21. став 1. тачка 7. дефинисано је да Град Ниш доноси и реализује програме за подстицање локалног економског развоја, предузима активности за одржавање постојећих и привлачење нових инвестиција и унапређује опште услове пословања.

Чланом 11. Закона о улагањима ("Службени гласник РС", бр. 89/2015 и 95/2018) прописано је да је улагање од посебног значаја и улагање које се реализује на територији једне или више јединица локалне самоуправе и подстиче реализацију заједничких развојних приоритета једне или више јединица локалне самоуправе у функцији повећања нивоа њихове конкурентности, као и улагање на основу усвојених билатералних споразума, као и да Влада, надлежни орган аутономне покрајине или локалне самоуправе доноси различите шеме државне помоћи према којима се ближе одређују критеријуми за доделу подстицаја. Такође, одредбама члана 17. овог закона прописано је да надлежни орган јединице локалне самоуправе инструментима локалне развојне политике подстиче улагања, брине о постојећим улагањима и њиховом проширењу, броју и укупној вредности улагања и квалитету улагача, примењује стандарде повољног пословног окружења и доноси одлуке о мерама за подстицање конкурентности локалне самоуправе у привлачењу улагања.

Законом о контроли државне помоћи ("Службени гласник РС", бр. 51/2009) уређују се општи услови и поступак контроле државне помоћи у циљу заштите слободне конкуренције на тржишту, применом начела тржишне економије и подстицањем привредног развоја. Чланом 2. овог закона прописано је, између осталог, да је државна помоћ сваки стварни или потенцијални јавни расход или умањено остварење јавног прихода, којим корисник државне помоћи стиче повољнији положај на тржишту у односу на конкуренте, чиме се нарушава или постоји опасност од нарушавања конкуренције на тржишту и да је давалац државне помоћи Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, преко надлежних органа, и свако правно лице које управља и/или располаже јавним средствима и додељује државну помоћ у било ком облику. Чланом 11. овог закона прописано је да је давалац државне помоћи дужан да, пре доделе државне помоћи, поднесе пријаву Комисији за доделу државне помоћи, да је предлагач прописа који представља основ за доделу државне помоћи дужан да нацрт, односно предло прописа, пре упућивања у процедуру доношења, пријави Комисији за контролу државне помоћи, као и да је у случају да после подношења ових пријава дође до промене већ пријављене државне помоћи, давалац државне помоћи, односно предлагач прописа, дужан да ову промену пријави Комисији.

Уредба о правилима за доделу државне помоћи ("Службени гласник РС", бр.13/2010, 100/2011, 91/2012, 37/2013, 97/2013 и 119/2014) у члану 95. предвиђа коме се може доделити државна помоћ мале вредности (*de minimis* државна помоћ).

Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености („Службени гласник Републике Србије“, број 36/2009, 88/2010, 38/2015, 113/2017 и 113/2017- др. закон) је правни основ за доношење Локалног акционог плана запошљавања Града Ниша за 2019. годину.

Одлуком о Канцеларији за локални економски развој и пројекте ("Службени лист Града Ниша", бр. 39/2017), чланом 2. је уређен делокруг рада Канцеларије а тиче се унапређења локалног економског развоја.

Правилником о стандардима повољног пословног окружења у јединицама локалне самоуправе ("Службени гласник РС", бр. 33/2016), у члану 2. су утврђени критеријуми које локалне самоуправе морају да испуне у циљу развоја и унапређења подстицајног амбијента на локалном нивоу, привлачења и заштите улагања, ефикасне реализације инвестиционих пројеката, као и олакшавања пословања привредних субјеката.

1.2. Стратешки оквир

Најзначајнији стратешки акти који су коришћени за израду Плана локалног економског развоја су:

- Национална Стратегија за подршку развоја МСП, предузетништва и конкурентности за период од 2015. до 2020. године („Сл. гласник РС“ бр. 35/2015), којом су дефинисани основни стратешки циљеви: Унапређење пословног окружења, Унапређење приступа изворима финансирања, Континуирани развој људских ресурса, Јачање одрживости и конкурентности МСПП, Унапређење приступа новим тржиштима, Развој и промоција предузетничког духа и подстицање предузетништва жена, младих и социјалног предузетништва;

- Ревизија Стратегије развоја Града Ниша за период 2009-2020. године ("Сл. лист Града Ниша", бр. 20/2010);

- Акциони план одрживог развоја Града Ниша 2015-2020. ("Сл. лист Града Ниша", бр. 110/2014);

- Програм развоја Града Ниша за 2019. годину ("Сл. лист Града Ниша", бр. 126/2018), при чему треба истаћи да се два од укупно три приоритетна циља развоја у 2019. години односе на економски развој: 1) Наставак активности локалне самоуправе на стварању повољног амбијента за нове привредне инвестиције и 2) Привлачење инвеститора и ново запошљавање;

- Локални акциони план запошљавања Града Ниша за 2019. годину.

Неопходан услов развоја града је планирање развоја, дефинисање циљева и развојних опредељења на дужи рок. Стратегијом развоја Града Ниша за период 2009-2020. године, дефинисана су четири основна стратешка правца развоја и утврђена визија будућег развоја. Спровођење основних развојних опредељења дефинисаних Стратегијом реализује се конкретизацијом и дефинисањем активности на годишњем нивоу - програмом развоја који се доноси сваке године.

Акциони план одрживог развоја Града Ниша за период 2015-2020. године представља пројекте и активности којима се разрађују стратешка опредељења и представља полазну основу у изради годишњег Програма развоја Града Ниша.

Програмом развоја Града Ниша за 2019. годину врши се конкретизација стратешких и оперативних програмских опредељења и утврђују конкретне акције и задаци локалне самоуправе.

Приоритетни циљеви развоја у 2019. години:

1. Наставак активности локалне самоуправе на стварању повољног амбијента за нове привредне инвестиције,
2. Привлачење инвеститора и ново запошљавање,
3. Заштита и унапређење животне средине.

Град Ниш је приступио регионалном Програму сертификације градова и општина са повољним пословним окружењем у Југоисточној Европи (BFC SEE). Овај програм је намењен општинама и градовима који имају одговарајуће капацитете и стратешки су опредељени да унапреде свој пословни амбијент, привуку инвестиције и подстакну развој локалне економије. Овај сертификат је својеврсна гаранција да ће постојећи привредници, као потенцијални инвеститори, добити услуге и информације на начин који олакшава пословање.

Градови који успеју да испуне услове за стицање BFC SEE сертификата се позиционирају као најнапредније локалне самоуправе у региону, чиме се квалификују за подршку националних и међународних институција и донатора, уз адекватну промоцију на регионалном и међународном нивоу.

1.3. Циљеви Програма локалног економског развоја Града Ниша за 2019. годину

Општи циљ овог Програма је допринос економском развоју Града Ниша и стварање повољног пословног окружења.

Специфични циљеви овог Програма су:

- јачање конкурентности нишке привреде;
- стварање услова за оснивање нових предузећа, проширење капацитета постојећих предузећа, отварање нових радних места и стварање нових производа креирањем локалног финансијског и административног оквира за доделу подстицаја;
- позиционирање Града Ниша као снажног привредног центра у региону и шире и пожељне средине за инвестирање, пословање и живот;
- подстицање иновативног и предузетничког понашања, развој предузетништва;
- подстицај увођењу нових технологија и иновација у производне процесе;
- повећање запослености унапређењем пословања и стицањем практичних знања и вештина за самосталан рад, нарочито младих људи и теже запошљивих;
- привлачење инвестиција;
- јачање иницијатива територијалног маркетинга ради побољшања имиџа Града као привредног центра.

II АНАЛИЗА СТАЊА

2.1. Основни подаци о граду

Ниш је по броју становника трећи град у Србији. Налази се на реци Нишави, недалеко од њеног ушћа у Јужну Мораву. Град Ниш заузима површину од око 597 km². На територији Града је организовано пет градских општина.

Ниш је административни и регионални центар Југоисточне Србије. Важан је привредни, универзитетски, културни, здравствени, спортски и туристички центар Србије. Веома важну предност Града представља и нишки Универзитет са 14 факултета са око 30.000 студената и 18 средњих школа.

Географски положај и саобраћајна инфраструктура чине Град Ниш раскрсницом копненог и ваздушног саобраћаја Балкана и значајном тачком коридора европског саобраћаја – Коридор 10 (пут и пруга). Томе значајно доприноси међународни аеродром „Константин Велики“, други по величини путни и карго аеродром у Србији. Са нишког аеродрома тренутно 3 авио-превозника обавља редаван авио-саобраћај. Мађарски нискотарифни авио-превозник „Wizz Air“ путницима нуди 5 директних дестинација ка Европи (Малме, Базел-Милуз, Меминген-западни Минхен, Дортмунд, Беч). Исти број дестинација из Ниша нуди и други нискотарифни авио-превозник из Ирске „RyanAir“ (Берлин/Шонефелд, Милано/Бергамо, Братислава, Диселдорф/Веце и Стокхолм/Скавста). Национална авио-компанија „Swiss“ повезује Ниш са Цирихом.

Према последњем попису становништва из 2011. године, на подручју Града Ниша живи 260.237 становника¹. У односу на претходни попис 2002. године, 2011. године број становника Града Ниша је повећан за 3,9%, што је последица механичког прираштаја, јер је тренд виталних догађаја дужи низ година неповољан. Природни прираштај је константно негативан. Тако је током 2015. године скоро 1000 људи више умрло него што је рођено, док је 2016. године тај број износио 836, а у 2017. години 919. У току 2016. године миграциони салдо у Нишу је износио 325 лица, а у 2017. години 385, при чему је 3.484 досељено из других области, а из Ниша се одселило 3.099 лица.

Град Ниш је добитник признања Шампион локалног развоја за 2018/19. годину за најбољу праксу у привлачењу инвеститора. У оквиру заједничког пројекта НАЛЕД-а и Развојне агенције Србије признања су додељена истакнутим појединцима, градовима и општинама који су својим радом допринели развоју локалних самоуправа.

Такође, публикација FDI магазина је рангирала Град Ниш као седмоласирани у категорији малих европских градова будућности до 500.000 становника и Регион Ниша као трећепласирани у категорији малих европских региона у привлачењу страних директних инвестиција.

2.2. Достигнути ниво развоја привреде града

Према подацима Агенције за привредне регистре из јануара 2019. године, у Нишу је укупно пословало 3.718 привредних друштава (ПД), при чему тај број константно расте и већи је за 25% у односу на 2016. годину. У структури преовлађују мала и средња предузећа.

Такође је дошло до повећања броја предузетника на 9.513 (јануар 2019. године) и бележи раст од 22,7% у односу на јануар 2016. године, што представља позитиван тренд у ММСПП сектору.

Индустријска производња² на територији Града Ниша има позитиван тренд посматрано од 2015. године. Годишњи раст индустријске производње 2015/2014. године износи 26,1%, 2016/2015. године је 7,4%, док 2017/2016. године износи 3,1%, при чему највећи раст остварују интермедијарни производи, осим енергије.

Нетрајни производи за широку потрошњу у структури производње по намени 2017. године учествују са 70,5%, док капитални производи учествују са 13,4%, интермедијарни производи са 15,2 %. У односу на 2015. годину повећано је учешће нетрајних производа за широку потрошњу, као и интермедијарних производа.

У структури укупне индустријске производње прерађивачка индустрија је и у 2017. години доминантна са учешћем од 99,9%. У структури индустријске производње доминантна је производња дуванских производа са 63,6%, затим следе производња моторних возила, приколица и полуприколица са 9,9%, производња електричне опреме са 9,5%, производња металних производа, осим машина и уређаја са 7,1% док производња прехранбених производа учествује са 3,2% а производња одевних предмета са 2,9%.

Предност Града Ниша представља континуирано настојање локалне заједнице да постојеће расположиве инфраструктурно опремљене гринфилд и браунфилд локације увећа и опреми нове просторе за будуће инвеститоре. Такође, и дуга индустријска традиција Ниша, која обезбеђује стручне и квалификоване људске ресурсе, пре свега у области електронике, машинства, информационих

¹ Извор података: Статистички годишњак Града Ниша 2017. издавач Град Ниш, Градска управа Града Ниша, Секретаријат за привреду, Одсек за статистику

² Извор података: Статистички годишњак Града Ниша 2017. издавач Град Ниш, Градска управа Града Ниша, Секретаријат за привреду, Одсек за статистику

технологија, као и у сектору логистике, прехранбено - прерађивачкој и текстилној индустрији.

У 2017. години Аеродром „Константин Велики“ је превезао 331.582 путника, што у односу на претходну годину представља раст од 167,8%, што га сврстава у "Групу 4" (аеродроми до 5 милиона путника годишње) на друго место.

У 2018. години Аеродром „Константин Велики“ је превезао 351.581 путника, што га сврстава у "Групу 4" (аеродроми до 5 милиона путника годишње) на друго место. У односу на претходну годину остварен је раст превезених путника од 6%.

Аеродром „Константин Велики“ је званично добио СЕРТИФИКАТ АЕРОДРОМА од стране Директората цивилног ваздухопловства РС, што значи да испуњава све услове за управљање аеродромом у складу са најновијим прописима РС и Уредбом ЕУ Комисије и сврстао се у групу европских аеродрома који испуњавају највише оперативне и организационе стандарде, као и стандарде из области безбедности ваздушног саобраћаја.

Са нишког аеродрома тренутно 3 авио-превозника обавља редаван авио-саобраћај. Мађарски нискотарифни авио-превозник „Wizz Air“ путницима нуди 5 директних дестинација ка Европи (Малме, Базел-Милуз, Меминген-западни Минхен, Дортмунд, Беч).

Исти број дестинација из Ниша нуди и други нискотарифни авио-превозник из Ирске „RyanAir“ (Берлин/Шонефелд, Милано/Бергамо, Братислава, Диселдорф/Веце и Стокхолм/Скавста). Национална авио-компанија „Swiss“ повезује Ниш са Цирихом.

Остварено је 1.417 летова. Предвиђа се даљи раст авио превоза, с обзиром да је крајем 2018. године уведена линија за Беч.

Током 2018. године Ниш је посетило укупно 122.839 туриста, што представља међугодишњи раст од 15%, при чему је остварен већи раст страних туриста (20,8%) у односу на раст домаћих туриста (7,4%). Укупно је остварено 211.914 ноћења и међугодишњи раст од 12,3%, при чему је остварен знатно већи раст ноћења страних туриста од 18% у односу на раст ноћења домаћих туриста од 6,7%. Просечан број ноћења укупног броја туриста за посматрани период је 1,7 по госту.

Раст туристичког промета је најбољи показатељ успеха интензивног рада на промоцији града Ниша на кључним емитивним тржиштима: у Бугарској, Грчкој, Кини, Немачкој, Румунији, Турској и Словенији, одакле нам, према званичним статистикама и долази највећи број туриста. Оно што је посебно важно за развој туристичке привреде у Нишу је да број туриста расте не само у летњој сезони, када има највише садржаја за посетиоце, већ и у раздобљима пред и постсезоне.

2.3. Стање на тржишту рада

У 2018. години су настављени позитивни трендови на тржишту рада.

Регистрована запосленост – годишњи просек, према подацима НСЗ – Филијала Ниш, на нивоу Ниша у 2018. години износи 79.285 лица, од којих је:

- 63.076 или 79,6% запослено у правним лицима (привредна друштва, предузећа, задруге, установе и друге организације),
- 16108 или 20,3% су предузетници, лица која самостално обављају делатност и запослени код њих, а
- 101 или 0,1% чине регистровани индивидуални пољопривредници.

Укупан број запослених – осигураних лица у 2018. години према 2017. години бележи раст од 2.057 док у 2017. / 2016. години бележио раст од 1.869.

Највећи број запослених се бави прерађивачком индустријом, која запошљава нешто више од петине укупног броја тј. 18.152 особа или 22,9%. Затим следи

трговина на велико и мало и поправка моторних возила чиме се бави 13.908 особа или 17,5 %.

С друге стране, у следеће три области, здравствена и социјална заштита, државна управа и обавезно социјално осигурање и образовање ради укупно 18.793 особа што чини скоро четвртину запослених (23,7%).

Највећи пораст забележен је у сектору прерађивачке индустрије, као и у области трговине на велико и мало и поправке моторних возила и у грађевинарству. Остали сектори бележе незнатни раст или незнатно смањење.

Актуелна стопа запослености становништва старости 15 и више година за Град Ниш у 2017. години је износила 45,2% и већа је од стопе запослености у 2016. години, када је износила 43,76%.

Порасту запослености у великој мери допринело је и запошљавање у новоотвореним фабрикама у граду код страних инвеститора на подручју Града Ниша, где је тренутно запослено око 10.000 лица (Olimpias SRB DOO, YURA CORPORATION, Shinwon, Johnson Electric doo, Aster Textile doo, Leoni Wiring System Niš, Integrated Micro-Electronics doo (IMI), Zumtobel Group, Philip Morris Operations a.d., Tagor Electronic, Benlian Food, Vossloh MIN Skretnice d.o.o.).

Структура лица која траже запослење (32.801 лице), према подацима НСЗ – Филијале у Нишу на крају новембра 2018. године је:

- 23.679 незапослених (активних) лица,
- 8.931 лица привремено неспособних или неспремних за рад,
- 13 лица којима мирују права по Закону,
- 68 запослена који траже промену запослења,
- 110 друга лица која траже запослење.

Број незапослених лица која активно траже посао на евиденцији Националне службе за запошљавање Републике Србије (НСЗ) за територију Града Ниша, је смањен за 14,6% или за 3.873 лица у односу на 2017. годину. Број незапослених лица константно опада од 2013. године, када је износио 36.310.

У структури незапослених (активних) лица на евиденцији НСЗ на подручју Града 48,2% су жене.

Према степену образовања, укупан број лица без квалификација и нискоквалификованих (I и II степен) износи 3.769 или 15,9%, а 19.910 су стручна лица – (од III-VIII ССС) или 84,1%. Највеће је учешће лица са средњим нивоом образовања (IV степен) 8.696 или 36,7%. Учешће лица са високим образовањем (VII степен) износи 4.111 или 17,4%.

У односу на трајање незапослености, дуже од 12 месеци - дугорочна незапосленост, посао тражи 15.391 лице или 65% (стање 30.11.2018. године).

Велико учешће у регистрованој незапослености у Граду Нишу на дан 30.11.2018. године, посматрано према годинама старости имају лица преко 50 година – 7.940 лица или 33,5%, као и млађа незапослена лица до 30 година – 5.221 лица или 22,1%.

III НАЧИН ДОНОШЕЊА И СПРОВОЂЕЊА ПЛАНА

3.1. Припрема

Одлуком о службама Града Ниша ("Сл. лист Града Ниша, број 143/2016), чланом 6. предвиђено да Канцеларија за локални економски развој и пројекте, између осталог, обавља стручне послове унапређења локалног економског развоја, ... припрема и спроводи мере за подстицање конкурентности локалне самоуправе

кроз иницирање, припрему, спровођење и управљање инструментима локалне развојне политике, ... проналази и идентификује домаће и међународне изворе финансирања.

На основу покренуте иницијативе и дефинисаног методолошког приступа, полазећи од законима дефинисаних обавеза и надлежности, стратешког оквира, анализе стања привреде, Канцеларија за локални економски развој и пројекте, уз учешће Привредно економског савета, надлежних секретаријата градске управе и осталих заинтересованих актера, израђује Нацрт програма локалног економског развоја Града Ниша за 2019. годину.

Привредно економски савет је стално радно тело Градског већа тј. саветодавно тело, пре свега Градоначелника као председника Градског већа. Привредно економски савет је надлежан да даје иницијативе везане за економски развој, разматра стратегије и планове економског развоја и прати спровођење планова и програма локалног економског развоја (члан 58. Статута Града Ниша).

Полазећи од тога Привредно економски савет разматра Нацрт програма локалног економског развоја Града Ниша за 2019. годину и даје сугестије и закључке на Нацрт програма.

Програм локалног економског развоја Града Ниша за 2019. годину разматра и доноси Скупштина Града Ниша.

3.2. Спровођење

За спровођење Програма локалног економског развоја Града Ниша за 2019. годину надлежна је Канцеларија за локални економски развој и пројекте.

За финансирање предложених мера биће расписан јавни позив а о пријавама ће одлучивати Комисија за доделу финансијских средстава, коју ће формирати Градоначелник Града Ниша. Решење о додели финансијских средстава на предлог Комисије доноси Градоначелник.

IV МЕРЕ ЛОКАЛНОГ ЕКОНОМСКОГ РАЗВОЈА ГРАДА НИША ЗА 2019. ГОДИНУ

Полазећи од дефинисаног општег циља и утврђених специфичних циљева Програма, дефинисане су мере усмерене ка њиховом остварењу и то:

- **Подстицање конкурентности**
- **Подстицање запошљавања**
- **Привлачење инвестиција**

4.1. Подстицање конкурентности

4.1.1. Мера подршке за ММСПП у циљу унапређења конкурентности

Мера представља помоћ микро, малим и средњим предузећима и предузетницима (ММСПП) у циљу јачања конкурентности њихових производа и стварања боље позиције на тржишту.

Мера се реализују у складу са правилима за доделу државне помоћи мале вредности (de minimis државне помоћи).

Средства се додељују за покривање до 50% оправданих трошкова без ПДВ-а, са ограничењем на износ до 300.000,00 динара по привредном субјекту у зависности од одабране активности.

Планирани износ средстава за реализацију ове мере износи 19.500.000,00 динара.

Корисници подстицајних средстава су микро, мала и средња предузећа и предузетници, који нису у тешкоћама и регистровани су на територији Града Ниша. Средства се додељују и привредним субјектима који користе услуге Start up центра и свих coworking простора са територије Града Ниша.

Мера ће се реализовати кроз расписивање јавног позива за спровођење једне од следећих активности:

- организовани или индивидуални наступ на сајму или посета сајму;
- уређење пословања у складу са захтевима међународних стандарда пословања (имплементација стандарда, сертификација, ресертификација) и обележавање производа „СЕ“ знаком;
- набавка нове опреме и/или машине, делова за машину или специјализованих алата;
- електронска презентација предузећа;
- тестирање нових производа;
- побољшање постојећих и развој нових производа/услуга.

Средства су обезбеђена у Буџету Града Ниша на позицији 385, економска класификација 454 - „Субвенције приватним предузећима“.

4.1.2. Мера подршке за удружења, кластере, научно-образовне институције и иновационе организације

Мера представља помоћ удружењима, кластерима, научно-образовним институцијама и иновационим организацијама у циљу јачања њихове конкурентности и непосреднијег повезивања са привредом.

Мера се реализују у складу са правилима за доделу државне помоћи мале вредности (de minimis државне помоћи).

Средства се додељују у износу до 1.000.000,00 динара без ПДВ-а по одабраном кориснику.

Планирани износ средстава за реализацију ове мере износи 10.000.000,00 динара.

Корисници подстицајних средстава су удружења, кластери, научно-образовне институције и иновационе организације, који нису у тешкоћама и регистровани су на територији Града Ниша.

Програм ће се реализовати кроз расписивање јавног позива за спровођење неке од следећих активности:

- 1) организација међународне манифестације привредно-туристичког карактера и/или групне посете манифестацијама у иностранству, са циљем да се промовишу привредно-туристички потенцијали Града Ниша.

Ова активност важи за кластере и удружења који су оријентисани на подршку ММСПП. Носиоци активности могу бити микро, мала и средња предузећа и предузетници, који нису у тешкоћама и регистровани су на територији Града Ниша.

2) спровођење пројекта којим ће бити непосредније повезани привреда, образовање и научно-образовне институције односно иновационе организације. Пројекат треба да омогућава унапређење производних процеса и процедура кроз имплементацију научних достигнућа намењених ММСПП. На пројекту морају да учествују најмање 3 привредна субјекта и једна научно-образовна акредитована институција или регистрована иновациона организација.

Ова активност важи за кластере и удружења који су оријентисани на подршку ММСПП и акредитоване научно-образовне институције односно регистроване иновационе организације. Носиоци активности могу бити микро, мала и средња предузећа и предузетници, који нису у тешкоћама и регистровани су на територији Града Ниша.

Средства су обезбеђена у Буџету Града Ниша на позицији 385, економска класификација 454 - „Субвенције приватним предузећима“.

4.1.3. Мера за унапређење доступности финансирања

Један од приоритетних циљева локалног економског развоја јесте пружање могућности привредним субјектима да остваре развој и раст постојећег посла кроз обезбеђивање повољних извора финансирања. Из тог разлога ће Град Ниш субвенционисати камата на кредите које привредни субјекти узимају од банака у циљу унапређења свог пословања.

Мера ће се реализовати кроз расписивање јавног позива банкама заинтересованим за краткорочно кредитирање привредних субјеката са територије Града Ниша, уз учешће Града Ниша у субвенционисању камате на кредите за:

- трошкове набавке машина и опреме,
- осавремењивање процеса производње,
- стабилизацију производње,
- инвестирање у нова савремена средства за рад и производњу,
- изградњу, реконструкцију и адаптацију пословног простора.

Корисници кредитних средстава могу бити микро, мала и средња предузећа и предузетници, који нису у тешкоћама и регистровани су на територији Града Ниша.

Мера се реализује као државна помоћ мале вредности (*de minimis* државна помоћ).

Минимални износ кредита за који ће се субвенционисати камата је 100.000,00 динара а максимални износ је 1.500.000,00 динара. Рок отплате кредита је 12 месеци.

Средства којима ће Град Ниш субвенционисати камату на додељене кредите износе 9.000.000,00 динара. Град Ниш ће субвенционисати камату до утрошка средстава а најкасније до 31.12.2019. године.

Општи услови које морају испунити заинтересоване банке:

- Да наменски, караткорочно, до 12 месеци, кредитирају набавку средстава из јавног позива.

- Да се наменско кредитирање дефинише у Уговору о пласману кредита на основу докумената о набавци робе и услуга (фактура, уговор, остала документација) и усклади са условима из јавног позива.

- Процену кредитног ризика и одобрење кредита врши банка у складу са својом пословном политиком. Корисник кредита ступа у пословни однос са банком.
- Сав ризик одобравања и наплате кредита од корисника сноси банка, уз обезбеђење наменског праћења пласмана чију контролу ће банка омогућити Граду.
- Динамика и начин отплате главнице: у једнаким месечним ратама.
- Уговорне обавезе не могу се мењати за време трајања уговора.

Субвенционисање каматне стопе неће се вршити за кредите који се користе за:

- Привредне субјекте чија је претежна делатност трговина,
- Организовање игара на срећу и лутрија и сличних делатности и намена,
- Производњу и промет роба и услуга које се према домаћим прописима или међународним конвенцијама и споразумима сматрају забрањеним.

Средства су обезбеђена у Буџету Града Ниша на позицији 385, економска класификација 454 - „Субвенције приватним предузећима“.

4.1.4. Организација Форума напредних технологија (ФНТ)

5. "Форум наредних технологија – Потенцијали Града Ниша" представља наставак реализације идеје мапирања града Ниша као центра напредних технологија. Идеја организатора Форума је да окупи све активне стејкхолдере на пољу напредних технологија у области привреде, науке и образовања и да Ниш, као центар који располаже врхунским капацитетима на пољу електронике, машинства и информационо-комуникационих технологија, представи надлежним министарствима, истраживачко-развојним институцијама, донаторима и дипломатској заједници.

Разлози за покретање пројекта мапирања Града Ниша и организацију "Форума напредних технологија – Потенцијали Града Ниша" леже у чињеници да не постоји јасна слика о развојним и инвестиционим капацитетима, могућностима и потенцијалима Града Ниша и степену развијености сектора напредних технологија, како у локалној заједници, тако и на националном и регионалном нивоу.

Такође, један од проблема јесте и недостатак задовољавајуће комуникације и сарадње између институција система, истраживачко развојних и образовних институција са производним сектором.

Један од циљева организовања Форума јесте да мапира све потенцијале града и да се овај вид презентације могућности и потенцијала успостави као традиционални скуп који ће се одржавати сваке године. Идеја и жеља организатора је да окупи све носиоце активности у области напредних технологија и мапира недовољно промовисане потенцијале Ниша, у циљу економског развоја, привлачења нових инвестиција и промоције града и региона.

Циљеви Форума напредних технологија су и одржавање и формирање сталне изложбене поставке нишких производа у области напредних технологија; повезивање образовних институција са производним фирмама у сектору напредних технологија, на бази презентованих и идентификованих потенцијала / потреба; стварање услова за успостављање ланца снабдевача великих, присутних компанија у локалној заједници и сектора ММСПП-а кроз директне контакте током трајања Форума; промоција могућности образовања и запошљавања у области напредних технологија у сфери електронике, машинства и ИТ-а; дефинисање и започињање континуиране, синхронизоване кампање за промоцију стратешких предности Града Ниша као центра напредних технологија у циљу економског развоја Града и региона; дефинисање проблема, потреба и тема у сфери напредних технологија ради

континуиране организације специјализованих догађаја током целе године; презентација и максимизирање коришћења тренутно доступних фондова у окружењу који подржавају развој напредних технологија.

О важности и неопходности организовања Форума говори и чињеница да су иза њега стали Град Ниш као организатор и суорганизатори Привредна комора Србије - Регионална привредна комора Нишавског, Пиротског и Топличког управног округа, Електронски факултет Универзитета у Нишу, Национална служба запошљавања Филијала Ниш и Нишки кластер напредних технологија NiCAT. Поред компаније Телеком Србија партнери у реализацији Форума су и око тридесет фирми и институција. Главно обележје рада на реализацији Форума јесте постигнута синергија и сагласност свих учесника око дефинисаних циљева и препознавање потребе организације Форума и даљег, константног рада на мапирању Града Ниша као центра напредних технологија.

"Форум напредних технологија – Потенцијали Града Ниша" ће се организовати крајем октобра месеца 2019. године.

У периоду између два Форума Град Ниш - КЛЕРП ће, у складу са закључцима 4. Форума:

- Пружати подршку организацији манифестација/акција/ на пољу напредних технологија,
- Сачинити преглед компанија у региону Ниша које конвергирају напредним технологијама на бази ИТ,
- Сарађивати на изради студије изводљивости са елементима Smart City концепта даљег развоја града,
- Учествовати у процесу подршке (медијске, развојне, инвестиционе) за систем Научно-технолошког парка.

Мера се реализују у складу са правилима за доделу државне помоћи мале вредности (de minimis државне помоћи).

За реализацију ове мере планирана су средства у висини од 2.500.000,00 динара на позицији 384, економска класификација 424, намењена за реализацију Форума напредних технологија.

4.1.5. Додела награда најуспешнијим компанијама са територије Града Ниша

Канцеларија за локални економски развој и пројекте ће организовати доделу годишње награде "Свети Цар Константин и Царица Јелена" најуспешнијим компанијама у складу са Одлуком о изменама и допунама Одлуке о јавним признањима Града Ниша ("Сл. лист Града Ниша", број 106/2017).

Награда "Свети Цар Константин и Царица Јелена" се додељује привредним друштвима, предузетницима, институцијама, удружењима или појединцима са седиштем односно пребивалиштем на територији Града Ниша, у шест категорија (најбољем почетнику у пословању, највећем извознику, највећем послодавцу, најуспешнијем привредном друштву у категорији, малих, средњих и великих предузећа, за активности у пољу друштвено одговорног пословања и за највећи допринос локалном економском развоју). Награда се додељује за постигнуте резултате у пословању у претходној години и за изузетан допринос локалном економском развоју.

Предлоге за доделу награде даје КЛЕРП на основу званично објављених података релевантних институција и прибављених мишљења референтних струковних удружења.

О додели награда одлучује комисија коју чине Градоначелник, Председник Скупштине Града Ниша, члан Градског Већа ресорно задужен за област привреде, директор Привредне коморе - Регионалне привредне коморе Нишавског, Пиротског

и Топличког управног округа, председник Друштва економиста Ниша, председник Привредно–акономског савета Града Ниша и начелник Канцеларије за локални економски развој и пројекте. Награда се састоји од плакете и пригодног поклона који симболизује привредне и друге специфичности Града Ниша.

Мера се реализују у складу са правилима за доделу државне помоћи мале вредности (*de minimis* државне помоћи).

За реализацију ове мере планирана су средства у висини од 200.000,00 динара на позицији 383, економска класификација 423 – „Услуге по уговору“.

4.1.6. Инвестиција у јачање капацитета индустрије напредних технологија – спровођење пројекта Научно технолошког парка Ниш (НТП Ниш)

Развој индустрије напредних технологија је од изузетног значаја за свеукупни и динамичан локални економски развој. Активности овог привредног сектора све више добијају на значају у привредним активностима града. Истовремено, на тржишту рада све је више присутна тражња за профилем кадрова из ИТ сектора.

Подстицање развоја сектора напредних технологија, јачање тржишних позиција привредних субјеката овог сектора, промоције пословних идеја, размене искустава и технолошких достигнућа, повећање могућности смањења незапослености и стручно усавршавање младих, подстицање развоја конгресне индустрије, сарадња и повезивање са другим националним, регионалним и међународним струковним организацијама значајно ће допринети јачању ИТ сектора и економског развоја у целини.

Град Ниш се стратешки определио за динамичан развој ИТ сектора. Корак ка том циљу је и опредељење Града за изградњу Научно технолошког парка који би се реализовао уз подршку надлежних министарстава Владе Републике Србије.

Оснивање научно технолошких паркова, које је у тесној вези са универзитетом и остатком научне заједнице, отвара могућност формирања привредних друштава заснованих на иновацијама произашлим из научних истраживања и даје инфраструктурну подршку за остваривање заједничких пројеката научника и заинтересованих предузећа.

Научно технолошки парк Ниш (НТП Ниш) биће организација која обезбеђује инфраструктуру и услуге за помоћ иновативним предузећима у остваривању пословних успеха на тржишту високих технологија.

Научно технолошки парк Ниш има за циљ да постане регионални центар за динамичан развој иновативног научно технолошког предузетништва, интернационалну промоцију пројеката и компанија и као такав, основа реинжењеринга привреде нишког региона и јачања његове глобалне конкурентности.

Општи циљ оснивања Научно-технолошког парка:

- Створити самоодржив систем развоја високо-иновативних научно-технолошких малих и средњих компанија
- Помоћи ојачавању регионалне економије базиране на знању
- Подржати Start - up компаније у процесу сазревања, за тржиште капитала и индустријализацију
- Створити иновативну научно-технолошку базу која ће компанијама пружити, поред квалитетног простора и комуникационих услуга, услуге консалтинга и подршке за прототипски развој
- Створити услове за сазревање и обуку студената и истраживача са Универзитета у домену пословних вештина

- Утицати на унапређење система образовања и на курикулуме високошколских установа осавремењивањем наставних садржаја, метода преноса знања и подстицањем иновативног и предузетничког духа

- Повезати се са другим научно-технолошким парковима у региону и свету.

Град Ниш је током 2016. и почетком 2017. године предузео низ конкретних активности на реализацији овог пројекта:

Градско веће Града Ниша је донело Решење о спремности за припрему и реализацију пројекта "Научно – технолошки парк Ниш", којим је Канцеларија за локално економски развој и пројекте одређена као јединица за имплементацију пројекта НТП и праћење реализације у управљању пројектом.

Пројекат се реализује у три фазе и то:

- **Прва фаза** је реализована тј. завршена је изградња – опремање студентског центра Електронског факултета Универзитета у Нишу. Центар је започео са радом септембра 2017. године.

- **друга фаза** је изградња вишенаменске ламеле Електронског факултета Универзитета у Нишу: Креирање Отвореног простора за реализацију пројеката (студенти, наставни кадар, привреда), Креирање простора за подршку студентског/наставничког предузетништва, Стварање просторних услова за реализацију новог вида образовања (академско пројектно дуално образовање) уз тешњу везу са локалним компанијама.

- **Трећа фаза** је изградња зграде НТП Ниш, која обухвата - обезбеђење инфраструктуре и услуга за помоћ иновативним предузећима у остваривању пословних успеха на тржишту високих технологија. Иновативне фирме добијају специфичну опрему на услужно коришћење како би иницијална улагања фирми била нижа. Дана 23.11.2018. године је свечано положен камен темељац у знак почетка радова на изградњи НТП-а у Нишу.

Носилац овог пројекта је Канцеларија за локални економски развој и пројекте а финансира се из средстава Владе Републике Србије и Европске инвестиционе банке. Укупна вредност друге и треће фазе пројекта је 15,2 милиона евра. Очекивани завршетак радова је 2020. година.

За реализацију ове мере планирана су следећа средства у буџету:

- „Доградња зграде Електронског факултета у Нишу“, позиција 389, економска класификација 511 – „зграде и грађевински објекти“ у висини од 13,370.000,00 динара.
- „Научно технолошки парк у Нишу“, позиција 390, економска класификација 511 – „зграде и грађевински објекти“ у висини од 33.515.000,00 динара. Ова средства намењена су за измештање постојеће и изградњу недостајуће инфраструктуре, као и за пројектно-техничку документацију.

4.1.7. Промоција расположивих средстава за подстицање конкурентности из националних и међународних извора финансирања

Основна делатност **Развојне агенције Србије** (www.ras.gov.rs) је подршка микро, малим и средњим предузећима и предузетницима у циљу оснаживања привреде Србије, подршка директним улагањима и промоцији и повећању извоза. Како би се сви делови Србије развијали равномерно, РАС у својој мрежи има 16 акредитованих регионалних развојних агенција (АРРА) а једна од њих - РРА ЈУГ (www.rga-jug.rs) се налази у Нишу и са њом се интензивно сарађује при реализацији програма.

Такође, РАС пружа потребну подршку предузетницима, при аплицирању за средства европских и других фондова у циљу регионалног и локалног развоја.

Јавни позив за доделу средстава подстицаја за привлачење директних инвестиција је намењен привредним друштвима која реализују инвестиционе пројекте у производном сектору и у сектору услуга међународне трговине.

РАС је децембра 2018. године покренуо Програм интернационализације малих и средњих предузећа (МСП), који ће се реализовати до фебруара 2020. године у циљу креирања услова за остваривање извозних послова. Овим програмом су такође обухваћена и велика привредна друштва. РАС расписује Јавни позив за учешће по Програму, односно, излагање на сваком сајму појединачно.

Министарство привреде спроводи Програм подршке малим предузећима за набавку опреме у 2019. години, Програм подстицања развоја предузетништва кроз развојне пројекте у 2019. години (бесповратна средства у износу од 20% од вредности инвестиционог пројекта) и Програм подстицања развоја предузетништва кроз финансијску подршку за почетнике у пословању у 2019. години (бесповратна средства у износу од 30% од вредности улагања) **у сарадњи са Фондом за развој Републике Србије** за куповину, изградњу, доградњу, реконструкцију, адаптацију, санацију, инвестиционо одржавање, производног простора или пословног простора који је у саставу производног простора, или у којем се обавља производња или складиштење производа, за куповину нове или половне производне опреме (не старије од пет година), укључујући доставна возила за превоз сопствених производа и друга транспортна средства која се користе у процесу производње, за трајна обртна средства, која могу да чине највише 20% укупног инвестиционог улагања, за набавку софтвера и других нематеријалних улагања.

Фонд за развој Републике Србије, (www.fondzarazvoj.gov.rs) је један од субјеката на националном нивоу за подршку економског развоја путем: инвестиционих кредита (са ниском каматном стопом, дугим роком отплате, грејс периодом и бесповратним средствима), кредита за предузетнике, кредита за почетнике у пословању (Start - ир кредита), краткорочних кредита, кредита за трајна обртна средства (рок отплате до четири године у оквиру којег је грејс период до девет месеци, са каматом до 3%), програма Министарства привреде за подстицање предузетништва (20%-30% бесповратних средстава од вредности инвестиционог улагања, преостали износ вредности пројекта финансира се из кредита Фонда), гаранција, споразумног измирења обавеза, кредита за одржавање текуће ликвидности, репрограма. Фонд послује и у Нишу.

Фонд за иновациону делатност реализује: Програм ТТФ - трансфер технологије из јавног академског сектора у комерцијални сектор (Универзитет у Нишу се преко свог Центра за трансфер технологије прикључио Програму ТТФ); Пројекат за унапређење конкурентности и запошљавања, активности спроводи и Министарство привреде (финансира Међународна банка за обнову и развој); Програм раног развоја и Програм суфинансирања иновација (стални програми Фонда).

Такође, привредницима су на располагању **средства ЕУ**, посебно у оквиру Програма за истраживање и иновације Хоризонт 2020 и Програма за конкурентност малих и средњих предузећа – КОЗМЕ до 2020. године.

Канцеларија за локални економски развој и пројекте, као дефинисани субјекат подршке улагањима у складу са Законом о улагањима, ће пружати стручну помоћ у промовисању ове мере у складу са постојећим механизмима подршке који су прошли законом утврђену процедуру, те се за ове намене неће издвајати средства из буџета.

4.1.8. Зона унапређеног пословања "Нишка Варош" (БИД зона)

Зона унапређеног пословања "Нишка Варош" је један од инструмената подстицања локалног економског развоја. Подизање квалитета инфраструктуре и услуга пословних и бизнис делова ове зоне се обезбеђује заједничким пројектом Града и организација и појединаца, власника великог броја фирми које послују у централној градској зони, који су посебно заинтересовани за ове промене. Циљ је унапређење пословног окружења унутар зоне, унапређење туристичких потенцијала зоне и понуде културно – уметничког садржаја. Сви заинтересовани актери као што су Град, власници некретнина, трговци, привредници у зони, учествују у креирању и реализацији пројекта.

Зона је омеђена улицама Николе Пашића, Обреновећева, Цара Душана и Косте Стаменковића, док се у самој зони налазе улица Копитарева и Трг Републике.

Планиране активности за 2019. годину су: активни маркетиншки приступ, унапређење безбедности, организовање јавних манифестација из области културе (са акцентом на луткарску позоришну уметност, младе ромске уметнике, џез концерт и из области екологије), уређење зоне, одржавање комуналног реда, повећање туристичке понуде зоне, означавање зоне "QR" кодовима.

Мера се реализују у складу са правилима за доделу државне помоћи мале вредности (de minimis државне помоћи).

У Буџету Града Ниша за 2019. годину, предвиђена су средства у износу од 5.000.000,00 динара. Средства се налазе на позицији 386, економска класификација 481 - „дотација невладиним организацијама“.

Средства ће се реализовати након усклађивања пословања Удружења са позитивним законским решењима.

4.1.9. Унапређење и промоција туристичких потенцијала Града Ниша

Град Ниш је на бази прописаних критеријума, решењем Министарства привреде проглашен за туристичко место прве категорије.

Крајем 2017. године је усвојен Програм развоја туризма Града Ниша са акционим планом за период 2018 – 2020. године ("Сл.лист Града Ниша", бр.139/2017).

Приоритети развоја туризма Града Ниша, усвојени овим документом су:

1. Развој туристичке дестинације – Град Ниш, Нишка Бања кроз:

- Унапређење организације, промоције и тражње туристичке дестинације
- Унапређење маркетинг активности за промовисање Ниша као туристичке дестинације
- Брендирање Града Ниша као препознатљиве дестинације
- Унапређење туристичке инфраструктуре у Нишу (израда урбанистичко-планских докумената, изградња нових објеката, реновирање старих објеката, изградња нових споменичких обележја, изградња и уређење туристичке инфраструктуре, унапређење рада Аеродрома „Константин Велики“, естетско уређење града...).
- Подршка пројектима и активностима које за циљ имају умрежавање историјски и туристички повезаних градова.
- Подршка активностима заснованим на сарадњи са европским земљама које у граду Нишу имају конзуларна представништва и које повезују збратимљене градове .

2. Развој туристичког производа кроз:

- Повећање тражње за туристичким производом,
- Организацију догађаја и манифестација,

- Развијање различитих видова туризма,
- Повећање смештајних капацитета...

3. Стварање амбијента атрактивног за инвестиције

4. Позиционирање Града Ниша као регионалног туристичког центра југоисточне Србије

5. Безбедност

Град Ниш располаже значајним туристичким ресурсима и потенцијалима, што захтева наставак активности и у 2019. години, које се односе на улагања у туристичку инфраструктуру и објекте у циљу унапређења конкурентности града у области туризма:

- 1) Ревитализација и уређење комплекса Нишке тврђаве (ровче и бедеми),
- 2) Презентација виле са перистилом и изградња заштитне конструкције,
- 3) Аква парк на локацији "Лозни калем" у Нишкој Бањи
- 4) Изградња мултифункционалног објекта за потребе културе на Булевару Немањића
- 5) Пројекат рестаурације фасада градске архитектуре у оквиру старог градског језгра града Ниша – II фаза
- 6) Уређење Трга Краља Милана и пешачког моста код Тврђаве,
- 7) унапређење туристичке инфраструктуре и објеката у Нишкој Бањи
- 8) Уређење Церјанске пећине и наставак истраживачких активности
- 9) Спровођење активности на даљем унапређењу рада Аеродрома "Константин Велики"

10) Реализација Програма рада Туристичке организације Ниш у 2019. години: брендирање и активна промоција Ниша као туристичке дестинације; промоција на сајмовима у земљи и иностранству; манифестације – организација и подршка; издавачка делатност.

4.1.10. Подстицање развоја пољопривреде

Програмом подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја Града Ниша утврђује се структура мера, односно намена и начин коришћења средстава за 2019. годину која су опредељена за Буџетски фонд за пољопривреду и рурални развој Града Ниша у оквиру Програма 5 – Пољопривреда и рурални развој.

Програмом се планира реализација следећих мера:

Мере директних плаћања - Регрес за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање)

Мере кредитне подршке - Суфинансирање камата за пољопривредне кредите

Мере руралног развоја:

- Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава
- Управљање ризицима
- Инвестиције за унапређење и развој руралне инфраструктуре
- Подршка младима у руралним подручјима
- Економске активности у циљу подизања конкурентности у смислу додавања вредности кроз прераду као и увођење и сертификацију система квалитета хране, органских производа и производа са ознаком географског порекла на газдинствима
- Унапређење економских активности на селу кроз подршку непољопривредним активностима и

Посебни подстицаји:

- Подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју
- Подстицаји за производњу садног материјала и сертификацију и клонску селекцију.

Реализација Програма, односно дефинисане мере допринеће:

- модернизацији производње и јачању производне конкурентности, кроз повећање продуктивности газдинства и смањење производних трошкова;
- достизању националних и стандарда ЕУ;
- повећању квалитета производа, хигијене и безбедности хране;
- побољшању конкурентности породичних пољопривредних газдинстава;
- увођењу нових технологија и иновација, и отварање нових тржишних могућности;
- повезивању сектора пољопривреде и сектора туризма;
- добијању производа веће додате вредности у циљу повећања дохотка и
- побољшању одрживих услова за живот сеоског становништва.

Секретаријата за пољопривреду у току 2019. године планира и спровођење активности на заштити, уређењу и коришћењу пољопривредног земљишта: уређење атарских путева, организовање пољочуварске службе, као и подизање нивоа заштите од града и поплава на водотоцима другог реда.

4.1.11. Нефинансијска подршка почетницима у пословању

Акредитована Регионална развојна агенција Југ, у оквиру својих активности које спроводе акредитовани запослени у агенцији, у циљу пружања подршке почетницима у пословању, нуди нефинансијске услуге кроз: пружање саветодавних услуга, обуке и менторинг.

Саветодавне услуге се односе на: Помоћ при припреми бизнис плана и његову израду, дефинисање кључних елемената бизнис плана, помоћ при формирању конкурсне документације, провера исправности, тачности и комплетности конкурсне документације.

Услуге обуке РРА Југ врши из следећих модула: Обука за почетнике у пословању, Финансијско управљање - Основни ниво, Бизнис план и преговарање са банкама, Маркетинг и продаја.

Менторинг спроводе сертификовани ментори запослени у РРА Југ, са циљем да помогну власнику/директору/менаџеру привредног субјекта да препозна и схвати кључну тачку потенцијала свог пословања и уз савете и подршку ментора изради и примени акциони план који би требало да доведе до бољих пословних резултата.

4.1.12. Подршка организацијама за заштиту потрошача

Град Ниш се определио да ове године пружи подршку удружењима која се баве заштитом потрошача, а све у циљу јачања добрих односа између привредних субјеката и потрошача. Будући да се ова удружења баве информисањем, образовањем, саветовањем и пружањем правне помоћи потрошачима, поступањем по приговорима потрошача, спровођењем истраживања у области заштите потрошача итд., локална самоуправа ће помоћи даљем јачању ове сарадње.

Средства су обезбеђена у Буџету Града Ниша на позицији 385, економска класификација 454 - „Субвенције приватним предузећима“, у укупном износу од 500.000,00 динара.

4.2. Подстицање запошљавања

Подстицање запошљавања се остварује кроз сарадњу релевантних националних институција, локалне самоуправе и Националне службе за запошљавање, привредних субјеката, цивилног сектора и других заинтересованих субјеката.

4.2.1. Локални акциони план запошљавања Града Ниша за 2019. годину

Локални акциони план запошљавања Града Ниша за 2019. годину (у даљем тексту: ЛАПЗ) представља основни инструмент спровођења активне политике запошљавања на годишњем нивоу у локалној заједници.

ЛАПЗ је израдила Градска управа Града Ниша – Секретаријат за привреду, уз активно учешће Локалног савета за запошљавање и у сарадњи са Националном службом за запошљавање (НСЗ) - Филијала Ниш, Канцеларијом за локални економски развој и пројекте, малим и средњим предузећима, организацијама цивилног друштва и другим партнерима.

По добијеном позитивном мишљењу Локалног савета за запошљавање, усваја га Градоначелник Града Ниша.

У складу са Националним акционим планом запошљавања за 2019. годину, програми или мере активне политике запошљавања, који ће се суфинансирати удруживањем средстава из буџета Републике Србије и буџета Града Ниша, су следећи:

1. Програм стручне праксе – 5.000.000,00 динара;
2. Програм стицања практичних знања – 2.500.000,00 динара;
3. Субвенција за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих – 14.000.000,00 динара;
4. Субвенција за самозапошљавање - 11.000.000,00 динара;
5. Програм јавних радова - 2.500.000,00 динара (Имајући у виду да Град Ниш по развијености спада у прву групу, Програм јавних радова организоваће се само за особе са инвалидитетом);
6. Обука за преквалификацију за ИТ - 5.000.000,00 динара (због потребе локалног тржишта Град Ниш ће у целости финансирати ову меру, која ће бити реализована уз стручну и техничку подршку НСЗ).
7. Програм јавних радова – 10.000.000,00 динара.

За реализацију програма и мера предвиђено је суфинасирање средствима из републичког фонда, по одобравању захтева јединици локалне самоуправе. Услов за одобравање је да локална самоуправа обезбеди више од половине средстава за финансирање одређеног програма или мере.

Град Ниш је за ове намене обезбедио средства у износу од 50.000.000,00 динара, Одлуком о буџету Града Ниша за 2019. годину („Службени лист Града Ниша“, број 118/18 и 8/2019) у разделу 4 - Градска управа; глава 4.1. - Градска управа; програм 3-Локални економски развој; програмска активност 1501-0002 Мере активне политике запошљавања; на позицији 63; економска класификација 463-Трансфери осталим нивоима власти.

Захтев за учешће у суфинансирању програма и мера активне политике запошљавања у 2019. години, Град Ниш ће поднети Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, преко Националне службе за запошљавање – филијале у Нишу. Након усвајања захтева од стране надлежног министра Национална служба за запошљавање - филијала у Нишу и Град Ниш закључили су Споразум о уређивању међусобних права и обавеза у реализацији програма или мера активне политике запошљавања. Такође је потписан и Уговор

између Града Ниша, НСЗ Филијале Ниш и ЈКП "Медијана" о спровођењу програма јавних радова, коју Град Ниш самостално финансира са 10 милиона динара уз техничку подршку НСЗ.

Издвојено је укупно 78,6 милиона динара, од чега Град издваја 50 милиона, а НСЗ 28,6 милиона динара.

Програме и мере предвиђене Локалним акционим планом реализоваће Град Ниш преко Градске управе – Секретаријата за привреду, уз активно учешће Канцеларије за локални економски развој и пројекте и Локалног савета за запошљавање, у сарадњи са Националном службом за запошљавање – Филијала Ниш.

4.2.2. Мере Националне службе за запошљавање, које Филијала Ниш спроводи на територији Града Ниша

Национална служба за запошљавање ће током текуће године, средствима из републичког буџета, у складу са Националним акционим планом запошљавања за 2019. године, реализовати следеће програме и мере активне политике запошљавања:

1. Посредовање у запошљавању лица која траже запослење
2. Професионална оријентација и саветовање о планирању каријере
3. Додатно образовање и обука
  - 3.1. Програм стручне праксе
  - 3.2. Програм приправника за младе са високим образовањем
  - 3.3. Програм приправника за незапослене са средњим образовањем
  - 3.4. Програм стицања практичних знања за неквалификована лица, вишкове запослених и дугорочно незапослена лица
  - 3.5. Обуке за тржиште рада
    - 3.5.1. Специјалистичке информатичке обуке у складу са потребама тржишта рада
  - 3.6. Обуке на захтев послодавца – за незапослене
  - 3.7. Обука за потребе послодавца за запосленог
  - 3.8. Функционално основно образовање одраслих
4. Субвенције за запошљавање
  - 4.1. Субвенције за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих - млади до 30 година старости - без квалификација/са ниским квалификацијама, млади у домском смештају, хранитељским породицама и старатељским породицама; старији од 50 година који имају статус вишка запослених; Роми; особе са инвалидитетом; радно способни корисници новчане социјалне помоћи; дугорочно незапослени; жртве породичног насиља.
  - 4.2. Подршка самозапошљавању
  - 4.3. Субвенција зараде за особе са инвалидитетом без радног искуства
5. Подстицаји за запошљавање корисника новчане накнаде за случај незапослености
6. Јавни радови
7. Мере активне политике запошљавања за особе са инвалидитетом, које се запошљавају под посебним условима
8. Суфинансирање програма или мера активне политике запошљавања предвиђених локалним акционим плановима запошљавања (ЈАПЗ).

Програми и мере активне политике запошљавања утврђени националним акционим планом, које ће током 2019. године спроводити НСЗ, реализују се у складу са Законом о запошљавању и осигурању за случај незапослености, Законом о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом и

правилима о контроли државне помоћи. Селекција лица са евиденције НСЗ за укључивање у мере активне политике запошљавања врши се у складу са Упутством о условима за укључивање незапосленог у мере активне политике запошљавања („Службени гласник РС”, број 97/09).

Канцеларија за локални економски развој и пројекте, као дефинисани субјекат подршке улагањима у складу са Законом о улагањима, ће промовисати и пружати стручну помоћ у припреми и реализацији ових мера.

4.2.3. Реализација пројекта "Подршка социо – економској стабилности у региону западног Балкана" у сарадњи са немачком организацијом "ХЕЛП"

Град Ниш ће, у сарадњи са немачком организацијом ХЕЛП, по други пут узети учешће у Програму „Подршка социо-економској стабилности у региону западног Балкана“. Пројекат ће се на територији Града Ниша реализовати у периоду од јула 2019. године до 31.12.2020. године.

У оквиру Програма, који ће се спроводити преко Канцеларије за локални економски развој и пројекте, биће подржано најмање 30 микро бизниса у Нишу у циљу започињања или развоја пословних делатности.

Средства за реализацију овог пројекта биће обезбеђена у Буџету Града Ниша за 2020. годину.

4.3. Привлачење инвестиција

Један од битних фактора бржег и континуираног економског развоја је обезбеђивање додатног капитала за улагање у економски развој као и привлачење директних инвестиција, пре свега на бази ресурса и потенцијала којима Град располаже и које је спреман да, у границама надлежности и ингеренције локалне самоуправе, понуди инвеститорима.

Због тога је промоција ресурса града и брендирање Града Ниша као атрактивног и пожељног места за улагање од великог значаја за укупни економски раст.

4.3.1. Промоција и примена Уредбе о одређивању критеријума за доделу подстицаја ради привлачења директних улагања на територији Града Ниша

Влада Републике Србије је донела Уредбу о одређивању критеријума за доделу подстицаја ради привлачења директних улагања ("Сл. гласник РС", бр. 1/2019), која је ступила на снагу 19. јануара 2019. године.

Овом Уредбом ближе се уређују критеријуми, услови и начин привлачења директних улагања, вођења евиденције о одабраним подстицајима, као и друга питања о значаја за привлачење директних улагања..

Уредбом је дефинисано:

1) директна улагања, у смислу ове уредбе, јесу улагања у материјална и нематеријална средства привредних друштава, у складу са овом уредбом, у циљу започињања обављања нове пословне делатности, проширења постојећих капацитета или проширења производње на нове производе и производне процесе, као и прибављање имовине директно повезане са привредним друштвом које је престало са радом или би престало са радом, ако не би било купљено од трећег лица по тржишним условима, а којима се обезбеђују нова запошљавања. Стицање удела

или акција у привредном друштву не сматра се директним улагањем у смислу ове уредбе;

2) инвестициони пројекат јесте пројекат чијом се реализацијом остварује директно улагање, а који је описан у бизнис плану који се подноси уз пријаву за доделу средстава подстицаја и који обавезно садржи детаљан опис елемената директног улагања, као и елемената за стручну анализу инвестиционог пројекта, у складу са овом уредбом;

3) улагач јесте домаће или страно привредно друштво које подноси пријаву за доделу средстава подстицаја ради реализације инвестиционог пројекта, преко Корисника средстава који је са њим повезано лице. Уколико је Улагач привредно друштво са седиштем у Републици Србији, може истовремено бити и Корисник средстава;

4) корисник средстава подстицаја јесте привредно друштво са седиштем у Републици Србији;

5) мали привредни субјект јесте привредни субјект који има мање од 50 запослених и годишњи промет или укупан годишњи биланс стања који не прелази 10 милиона евра, у складу са прописом којим се уређује државна помоћ (у даљем тексту: мало привредно друштво);

6) средњи привредни субјект јесте привредни субјект који има од 50 до 250 запослених и годишњи промет који не прелази 50 милиона евра или укупни годишњи биланс стања који не прелази 43 милиона евра у складу са прописом којим се уређује државна помоћ (у даљем тексту: средње привредно друштво);

7) велики привредни субјект јесте привредни субјект који има преко 250 запослених и годишњи промет преко 50 милиона евра или укупан годишњи биланс стања преко 43 милиона евра у складу са прописом којим се уређује државна помоћ (у даљем тексту: велико привредно друштво);

8) улагања у материјална средства јесу улагања у земљиште, зграде, производне погоне, машине и опрему, у складу са прописима којима се уређује државна помоћ, а која се признају као оправдани трошкови улагања, ако их користи искључиво корисник средстава подстицаја (греенфиелд или бровнфиелд инвестиције);

9) улагања у нематеријална средства јесу улагања у патенте и лиценце у складу са прописима којима се уређује државна помоћ, а која се као оправдани трошкови улагања признају, ако се на њих обрачунава амортизација, користи их искључиво корисник средстава подстицаја, воде у билансима стања корисника средстава подстицаја најмање пет година, односно три године за мала и средња привредна друштва и која су купљена под тржишним условима од трећих лица;

10) нови запослени повезани са инвестиционим пројектом представљају нето повећање броја домаћих држављана запослених на неодређено време са пуним радним временом код корисника средстава у периоду реализације инвестиционог пројекта, у поређењу са највећим бројем лица запослених на одређено и неодређено време током 12 месеци пре дана подношења пријаве за доделу средстава подстицаја;

11) јединствени инвестициони пројекат јесте свако директно улагање које реализује корисник средстава подстицаја или са њим повезано привредно друштво, у периоду од три године од дана почетка реализације претходног инвестиционог пројекта за који су додељена средства подстицаја, а у складу са претходно закљученим уговором о додели средстава подстицаја на територији исте или суседне јединице локалне самоуправе;

12) степен развијености јединице локалне самоуправе у којој се реализује инвестициони пројекат, односно разврставање јединица локалне самоуправе према степену развијености, јесте степен утврђен прописима којима се уређује јединствена листа развијености јединица локалне самоуправе важећим на дан подношења пријаве за доделу средстава подстицаја;

13) период реализације инвестиционог пројекта јесте период одређен уговором о додели средстава подстицаја, у складу са овом уредбом;

14) уговорена зарада представља основну зараду новозапослених лица која је за најмање 20% већа од минималне зараде, у складу са прописима којима се уређују радни односи;

15) опрема која се увози по основу улога улагача јесте опрема која није старија од три године, а коју улагач увози и као свој улог инвестира у привредно друштво. Опрема коју велико привредно друштво увози по основу улога улагача, а који је корисник средстава по уговору о додели средстава подстицаја, мора бити нова;

16) услуге сервисних центара и подршка пословним операцијама јесу услуге које се пружају путем информационо-комуникационих технологија превасходно корисницима ван територије

Оправдани трошкови јесу:

- улагања у материјална и нематеријална средства почев од дана подношења пријаве за доделу средстава подстицаја до дана истека рока за реализацију инвестиционог пројекта, у складу са уговором о додели средстава подстицаја (у даљем тексту: оправдани трошкови улагања) или

- бруто зараде за нове запослене у двогодишњем периоду након достизања пуне запослености код корисника средстава подстицаја (у даљем тексту: оправдани трошкови бруто зарада).

Уредбом се ближе одређује:

1. Висина средстава подстицаја и право на учешће у поступку доделе средстава подстицаја:

- Извори и намена средстава за привлачење директних улагања,
- Право на учествовање у поступку доделе средстава,
- Изузимање од права на доделу средстава,
- Привредна друштва којима се могу доделити средства,
- Максимални дозвољени износи средстава.

2. Дозвољеност доделе и услови за доделу средстава:

- Средства се могу доделити за инвестиционе пројекте у производном сектору код којих оправдани трошкови улагања у материјална и нематеријална средства износе најмање 500.000 евра и којима се обезбеђује запошљавање најмање 50 нових запослених на неодређено време односно отварање најмање 50 нових радних места повезаних са инвестиционим пројектом у јединицама локалне самоуправе које су према степену развијености разврстане у прву групу;

- Услови за доделу средстава
- Рок за реализацију инвестиционог пројекта
- Критеријуми за стручну анализу инвестиционих пројеката

3. Врста и висина средстава која се могу доделити

- Подстицаји за оправдане трошкове бруто зарада за нова радна места повезана са инвестиционим пројектом
- Подстицаји за оправдане трошкове улагања у основна средства
- Додатни подстицаји за радно интензивне пројекте.

За Град Ниш, који је разврстан у прву групу развијености, могу се доделити врста и висина средстава и то:

-За подстицај за оправдане трошкове бруто зарада за нова радна места повезана са инвестиционим пројектом

Кориснику средстава који отвори нова радна места повезана са инвестиционим пројектом у јединици локалне самоуправе која је разврстана у прву групу разврставања јединица локалне самоуправе према степену развијености, одобравају се средства у висини од 20% оправданих трошкова бруто зарада из члана 3. ове уредбе, а у максималном износу од 3.000 евра у динарској противвредности по новоотвореном радном месту.

-За подстицај за оправдане трошкове улагања у основна средства

Кориснику средстава који реализује инвестициони пројекат у јединици локалне самоуправе која је разврстана у прву групу разврставања јединица локалне самоуправе према степену развијености, може се одобрити повећање износа средстава из члана 13. ове уредбе у висини до 10% оправданих трошкова улагања у основна средства.

-Додатни подстицаји за радно интензивне инвестиционе пројекте

Кориснику средстава који реализује радно интензивни инвестициони пројекат може се одобрити повећање износа бесповратних средстава из члана 13. ове уредбе за 10% од износа оправданих трошкова бруто зарада из члана 3. ове уредбе за свако повећање броја нових радних места повезаних са инвестиционим пројектом преко 200 нових радних места повезаних са инвестиционим пројектом.

Кориснику средстава који реализује радно интензивни инвестициони пројекат може се одобрити повећање износа бесповратних средстава из члана 13. ове уредбе за 15% од износа оправданих трошкова бруто зарада из члана 3. ове уредбе за свако повећање броја нових радних места повезаних са инвестиционим пројектом преко 500 нових радних места повезаних са инвестиционим пројектом.

Кориснику средстава који реализује радно интензивни инвестициони пројекат може се одобрити повећање износа бесповратних средстава из члана 13. ове уредбе за 20% од износа оправданих трошкова бруто зарада из члана 3. ове уредбе за свако повећање броја нових радних места повезаних са инвестиционим пројектом преко 1000 нових радних места повезаних са инвестиционим пројектом.

Укупан износ средстава која се могу доделити у складу са овом уредбом и других подстицаја одређује се у напсолутном износу, при чему не сме да пређе горњу границу до које је дозвољено доделити укупан износ државне помоћи у складу са прописима којима се уређују правила за доделу државне помоћи.

Улагања од посебног значаја за Републику Србију

Улагање од посебног значаја за Републику Србију јесте:

1) улагање чијим би се спровођењем битно утицало на унапређење конкурентности привредне гране или сектора у Републици Србији или њен равномеран регионални развој или којим се у основна средства корисника средстава улаже најмање пет милиона евра или отвара више од 500 нових радних места повезаних са инвестиционим пројектом ако се улагање реализује у јединици локалне самоуправе која се разврстава у прву или другу групу према степену развијености, или којим се у основна средства корисника улаже више од два милиона евра или се отвара више од 100 нових радних места повезаних са инвестиционим пројектом, ако се улагање реализује у јединици локалне самоуправе која се разврстава у трећу или четврту групу према степену развијености, односно у девастирано подручје;

2) улагање које се реализује на територији једне или више јединица локалне самоуправе и подстиче реализацију заједничких развојних приоритета једне или више јединица локалне самоуправе у функцији повећања нивоа њихове

конкурентности. Одлуку којом се утврђује развојни приоритет јединице локалне самоуправе доноси скупштина или веће јединице локалне самоуправе, а ако се улагање реализује на територији више јединица локалне самоуправе одлуком коју доносе надлежни органи тих јединица локалне самоуправе утврђује се заједнички развојни приоритет уз претходно прибављено мишљење Агенције;

3) улагање на основу усвојених билатералних споразума.

На улагања од посебног значаја примењују се критеријуми за стручну анализу инвестиционих пројеката из члана 12. ове уредбе.

За улагања од посебног значаја средства се додељују на основу оправданих трошкова бруто зарада за нова радна места повезана са инвестиционим пројектом или оправданих трошкова улагања у основна средства или комбинацијом ове две методе обрачуна оправданих трошкова, под условом да тако израчунати износ средстава не прелази најповољнији износ који произилази из примене једног или другог метода обрачуна.

Износ средстава за улагања од посебног значаја не сме премашити горњу границу до које је дозвољено доделити државну помоћ у складу са чланом 8. ове уредбе и правилима за доделу државне помоћи.

Канцеларија за локални економски развој и пројекте ће у складу са Законом о улагањима и дефинисаним надлежностима промовисати могућности за коришћење расположивих средстава и постојеће механизме подршке у складу са Уредбом о одређивању критеријума за доделу подстицаја ради привлачења директних улагања, пружати административно-техничку и стручну подршку заинтересованим улагачима у процесу доношења одлуке и реализације инвестиција које могу бити подржане у складу са Уредбом. Град Ниш неће из буџета издвајати средства за ове намене.

Реализација пројеката од државног интереса

Успешност досадашње сарадње са инвеститорима најбоље се огледа у броју отворених нових радних места, као и у максимално скраћеном времену потребном за реализацију гринфилд и браунфилд инвестиција. Она се реализује кроз константну комуникацију инвеститора и Града, што укључује сарадњу са свим надлежним управама и службама, јавним предузећима и Националном службом за запошљавање.

У току је реализација пројеката водећих светских компанија као што су:

1) Integrated MicroElectronics Incorporated (IMI)

Integrated MicroElectronics Incorporated (IMI), Филипини - састављање микроелектронских компоненти, превасходно за аутомобилску индустрију.

Меморандум о разумевању са РС и Градом Нишом потписан 19.08.2016. године.

Инвеститор је уз помоћ Владе РС и Града Ниша, покренуо производни погон и запослио 200 (од планираних 1.250 радника у наредних 10 година). Вредност инвестиције у основна средства у периоду од 2016. до 2026. године је 32.329.000 евра.

Инвеститор је регистровао привредно друштво у Нишу. Инвеститор је купио потребно земљиште за реализацију инвестиционог пројекта. Купљено је земљиште 2017. године и кренуло се у изградњу фабрике и реализацију инвестиције на локацији Лозни калем код Нишке бање. Објекат је отпочео са пробним радом у септембру 2018. У току је прибављање употребне дозволе и запошљавање нових радника према динамици компаније и обавезама које је преузела у меморандуму.

2) Johnson Electric

Привредно друштво Johnson Electric d.o.o. Niš, са седиштем у Хонг Конгу основано 2013. године. Johnson Electric група је лидер у производњи компоненти за електромоторе, моторе, соленоиде и прекидаче.

- I фаза: Уговор о додели субвенција је потписан 23.8.2013. године, вредност инвестиције је 15 милиона евра, планирано 1.000 радних места. Изграђена је фабрика у индустријској зони Север, на површини од 10.000 m², отворена 12.09.2014. године.

- II фаза: Нова производна хала површине 13.000 m², ИЗ Север, отворена 16.04.2016.године, 22.02.2017. године издата употребна дозвола.

- III фаза: У току је процес отуђења земљишта и припреме документације за издавање локацијских услова и грађевинске дозволе за нову фабрику од 14.200 m² на истој локацији, вредност инвестиције је 50 мил. евра у наредних 5 година, планирано је запошљавање најмање 2.400 радника (укупно 3.400 радника до 2020. године).

Предвиђени су финансијски подстицаји у износу од 19,2 милиона евра (8.000 по новом радном месту).

Град Град Ниш ће обезбедити додатних 2,83 ha земљишта (процењена вредност око 1,7 милиона евра) и кофинансирати измештање канализације, доградити тротоаре, организовати нове линије градског превоза. I и II фаза су релизоване, у току је реализација III б фазе изградње нове фабрике од 20.000 m², после успешно реализоване III а фазе, партерног уређења оgrade, паркинга, саобраћајница и изградње азотне станице.

3) Leoni Niš

Оснивач је LEONI BORDNETZ – SYSTEME GMBH из Немачке. Тренутно је запослено 5.000 радника у фабрикама у Прокупљу и Дољевцу, док је у фабрици у Нишу тренутно запослено 1300 радника.

Нова фабрика у Нишу се бави производњом кабловских сетова за купца BMW, производњом електричних уређаја и склопова. Вредност инвестиције је 22 милиона евра, док се предвиђа да укупан број запослених до октобра 2019.године буде 2.200 радника.

Фабрика „LEONI“ се налази у Индустријској зони Запад код КП Дома, на 8,4 ha од чега је 6 ha купљено од приватних власника, 2,4 ha је пренето са РС на Леони на основу Уредбе о условима и начину под којима локална самоуправа може да да у закуп или отуђи грађевинско земљиште по ценама мањим од тржишне или без надокнаде.

Укупан износ подстицајних средстава износи 6.424.000 евра.

Динамика реализације: грађевинска дозвола добијена 22.02.2017.године, до краја јула 2017. године је завршен објекта површине 6.000 m², априла 2018. године је завршена изградња фабрике на 28.000 m² и почело се са пробном производњом.

4) Zumtobel Group

Zumtobel Group, Аустрија једна је од водећих компанија у области иновативних решења за расвету и производњу пратећих компоненти. Са међународним брeндовима Thorn, Tridonic i Zumtobel, acdc i Reiss, својим клијентима широм света нуди широк спектар производа и услуга.

Почетком 2016. године Zumtobel Group је донирао најмодернију уличну ЛЕД расвету у Нишу и Београду, као и паметни оперативни систем.

Компанија је за изградњу фабрике у Нишу површине 40.000 m² добила грађевинску дозволу јула 2017. године када су и отпочели радови на изградњи. Објекат је завршен септембра 2018. године и отпочео са пробним радом и

производњом. Тренутно је запослено 403 радника од укупно планираних 1.100 радних места.

Вредност инвестиције износи 30 милиона евра.

У циљу успостављања и одржавања контаката са инвеститорима, који су реализовали планиране инвестиције као што су Yuga Corporation д.о.о. Ниш, Venetton Serbia д.о.о. Ниш., “Фабрика Дувана” а.д. Ниш - Philip Morris International, перманентно се ради на унапређењу односа и решавању евентуално насталих потешкоћа и проблема (Aftercare). Град наставља да брине о потребама инвеститора и након реализације инвестиције, кроз унапређење јавног транспорта, накнадних потреба инвеститора, инфраструктуре и др.

4.3.2. Промоција и примена Уредбе о условима, начину и поступку под којима се грађевинско земљиште у јавној својини може отуђити или дати у закуп по цени мањој од тржишне цене, односно закупнине или без накнаде, као и услове, начин и поступак резмене непокретности

4.3.2.1. Отуђење или давање у закуп грађевинског земљишта са накнадом или/и без накнаде

Отуђење или давање у закуп грађевинског земљишта прописано је Законом о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 81/09 – испр. 64/10 – одлука УС 24/11, 121/12, 42/13 – одлука УС 50/2013 – одлука УС 98/13 – одлука УС 132/14 и 145/14), а реализује се путем Уредбе о условима, начину и поступку под којима се грађевинско земљиште у јавној својини може отуђити или дати у закуп по цени мањој од тржишне цене, односно закупнине или без накнаде, као и услови, начин и поступак размене непокретности („Службени гласник РС“, бр. 61/15, бр. 88/15, бр. 46/17 и бр. 30/18).

У складу са чл. 1. „наведене уредбе ближе се прописују услови, начин и поступак под којима се врши размена грађевинског земљишта у јавној својини, начин и услови за улагање грађевинског земљишта ради остваривања јавно-приватног партнерства, услови, начин и поступак под којима се може отуђити грађевинско земљиште по цени која је мања од тржишне цене или отуђити грађевинско земљиште без накнаде, када се ради о испуњавању уговорних обавеза насталих до дана ступања на снагу закона којим се уређује планирање и изградња, по основу уговора у коме је Република Србија једна од уговорних страна, када се ради о међусобном располагању између власника грађевинског земљишта у јавној својини, као и када се може отуђити или дати у закуп грађевинско земљиште по цени, односно закупнине која је мања од тржишне цене, односно закупнине или отуђити или дати у закуп без накнаде, када се ради о реализацији пројеката за изградњу објеката од значаја за Републику Србију, као и услове и начин под којима јединица локалне самоуправе може отуђити неизграђено грађевинско земљиште по цени која је мања од тржишне цене или отуђити грађевинско земљиште без накнаде, ако се ради о реализацији инвестиционог пројекта којим се унапређује локални економски развој.“

Град Ниш и КЛЕРП ће промовисати већ постојеће механизме подршке који су прошли законом утврђену процедуру и неће из буџета издвајати средства за ове немене.

Предмет отуђења или давања у закуп је неизграђено грађевинско земљиште у јавној својини, осим у случају размене, када је предмет отуђења и изграђено и неизграђено земљиште у јавној својини.

Отуђење или давање у закуп грађевинског земљишта спроводи се путем јавног огласа или јавним надметањем.

Размена непокретности се такође сматра отуђењем грађевинског земљишта.

Тржишна вредност грађевинског земљишта се утврђује у складу са законом којим се уређује јавна својина.

Државну помоћ у конкретном случају представља вредност отуђеног грађевинског земљишта, односно разлика закупа који се даје по цени испод тржишне цене, односно вредност укупног закупа ако се даје без закупнине.

Поступак отуђења и давања у закуп грађевинског земљишта у јавној својини испод тржишне цене, односно закупнине или без накнаде

Отуђење или давање у закуп грађевинског земљишта у јавној својини испод тржишне цене, односно закупнине или без накнаде, на коме је власник аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе, спроводи орган кога одреди аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе, у складу са Законом и овом уредбом.

Предмет отуђења, односно давања у закуп испод тржишне цене, односно закупнине или без накнаде је катастарска парцела, односно катастарске парцеле неизграђеног грађевинског земљишта.

Ако је пре отуђења потребно спровести препарцелацију, односно парцелацију, заинтересовани субјект може финансирати израду пројекта препарцелације, односно парцелације, уз сагласност власника грађевинског земљишта у јавној својини. У случају да заинтересовани субјект не буде изабран као најповољнији понуђач, трошкове поступка препарцелације, односно парцелације том субјекту надокнађује најповољнији понуђач.

Услови и начин отуђења и давања у закуп грађевинског земљишта у јавној својини испод тржишне цене, односно закупнине или без накнаде

Отуђење грађевинског земљишта у складу са одредбама Уредбе може се спровести под условом да је то грађевинско земљиште намењено за изградњу, у складу са важећим планским документом, на основу кога се могу издати локацијски услови и грађевинска дозвола за:

1) објекат у функцији реализације инвестиционог пројекта којим се унапређује локални економски развој

2) објекат који је намењен за социјално становање, у складу са законом којим се уређује социјално становање или изградњу објеката за потребе обављања послова из надлежности државних органа, односно органа аутономне покрајине или органа јединице локалне самоуправе или објеката у обавезној јавној својини и да је инвеститор тог објекта Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе

3) објекат који је у функцији обављања комуналне делатности, у складу са законом којим се уређује комунална делатност

Јединице локалне самоуправе које на својој територији имају више од 100.000 становника, могу отуђити грађевинско земљиште у индустријским зонама по цени која је мања од тржишне цене или отуђити грађевинско земљиште без накнаде, за изградњу објеката којима се унапређује локални економски развој, као и објеката за обављање услуга у области информационо комуникационих технологија које могу бити предмет међународне трговине.

Стицалац права својине на грађевинском земљишту дужан је да у року од три године од дана судске овере Уговора о отуђењу грађевинског земљишта, на свака два ара отуђеног грађевинског земљишта, запосли најмање једно лице на неодређено време.

Износ умањења тржишне вредности цене, за пројекте локалног економског развоја, не може бити већи од очекиваног износа увећања јавних прихода по основу

реализације тог пројекта, односно инвестиције, у периоду од пет година од почетка реализације пројекта, односно инвестиције.

За пројекте економског развоја ако се отуђење врши прикупљањем понуда јавним огласом, пре подношења захтева за давање претходне сагласности за отуђење грађевинског земљишта у јавној својини по цени која је мања од тржишне цене или за отуђење грађевинског земљишта у јавној својини без накнаде, јединица локалне самоуправе је дужна да сачини елаборат о оправданости.

За пројекте економског развоја, ако се отуђење грађевинског земљишта врши непосредном погодбом, пре подношења захтева за давање претходне сагласности за отуђење предметног грађевинског земљишта, јединица локалне самоуправе је дужна да сачини елаборат о оправданости.

Захтев за давање претходне сагласности за отуђење грађевинског земљишта у складу са овом уредбом, подноси надлежни правобранилац, односно други орган који заступа јединицу локалне самоуправе.

Влада одлучује о захтеву на предлог Комисије.

На предлог Комисије, Влада доноси акт којим се даје претходна сагласност на отуђење грађевинског земљишта у јавној својини по цени која је мања од тржишне цене или на отуђење грађевинског земљишта у јавној својини без накнаде или акт којим се одбија давање сагласности.

Остваривање јавно-приватног партнерства

Ради остваривања јавно-приватног партнерства, неизграђено грађевинско земљиште у јавној својини може се дати у закуп без накнаде приватном партнеру на рок на који је закључен јавни уговор, на начин и под условима садржаним у Закону о јавно - приватном партнерству и концесијама ("Службени гласник РС", број 88/11).

4.3.2.2. Давање у закуп јавне својине

Закон о јавној својини („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 88/13 и 105/14) уређује под којим условима Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе могу давати непокретности у закуп, односно на коришћење. Давање непокретности у закуп, односно на коришћење реализује се у складу са Уредбом о условима прибављања и отуђења непокретности непосредном погодбом, давања у закуп ствари у јавној својини и поступцима јавног надметања и прикупљања писмених понуда („Службени гласник РС“, бр. 24/12 и 48/15).

Државну помоћ у конкретном случају представља разлика закупа који се даје по цени испод тржишне цене, односно вредност укупног закупа ако се даје без закупнине.

Канцеларија за локални економски развој и пројекте ће у складу са Законом о улагањима и дефинисаним надлежностима промовисати могућности за коришћење расположивих средстава у складу са Уредбом о условима, начину и поступку под којима се грађевинско земљиште у јавној својини може отуђити или дати у закуп по цени мањој од тржишне цене, односно закупнине или без накнаде, као и услове, начин и поступак размене непокретности, пружати административно-техничку и стручну подршку заинтересованим улагачима у процесу доношења одлуке и реализације инвестиција које могу бити подржане у складу са Уредбом.

4.3.3. Израда Одлуке о мерама за подстицање конкурентности локалне самоуправе Града Ниша у привлачењу улагања

Чланом 13. Закона о улагањима је прописано да улагачи могу остварити право на различите подстицаје за улагања, док је ставом 4. одређено да надлежни

орган јединице локалне самоуправе, у којој се врши улагање, одлучује о врсти, висини и обиму за доделу подстицаја из свог делокруга за улагање на својој територији, у складу са овим Законом и прописима којима се уређује контрола и додела државне помоћи

Чланом 17. Закона о улагањима је предвиђено да надлежни орган јединице локалне самоуправе инструментима локалне развојне политике подстиче привлачење улагања, брине о постојећим улагањима и њиховом проширењу, броју и укупној вредности улагања и квалитету улагача, примењује стандарде повољног пословног окружења и **доноси одлуке о мерама за подстицање конкурентности локалне самоуправе у привлачењу улагања.**

Мере за подстицање конкурентности из става 1. овог члана садрже нарочито следеће елементе:

1) опредељивање органа, као јединице за подршку улагањима из члана 15. овог Закона

2) јачање аналитичке основе за прецизније и на подацима засновано креирање развојних политика, инструмената и мера у области локалног економског развоја

3) успостављање транспарентних механизма сталне комуникације и сарадње са привредом

4) поједностављивање локалних процедура за реализацију улагања

5) уравнотежавање локалног тржишта рада

6) развој комуналне и локалне економске инфраструктуре

7) коришћење информационе и комуникационе технологије у циљу остваривања ефикасније комуникације

8) прописивање локалних олакшица и подстицаја на основу локалних стратешких докумената.

Стандарде повољног пословног окружења одређује министар надлежан за послове привреде (у даљем тексту: министар).

У складу са чланом 20. Закона о улагањима, јасно су дефинисани субјекти подршке улагањима, а један од субјеката је и јединица локалне самоуправе преко јединице за локални економски развој и подршку улагањима.

Одлуком о Канцеларији за локални економски развој и пројекте ("Сл.лист Града Ниша", бр.39/2017) чланом 2. је уређен делокруг рада Канцеларије која између осталог обавља послове припрема и спроводи мере за подстицање конкурентности локалне самоуправе кроз иницирање, припрему, спровођење и управљање инструментима локалне развојне политике; пружа стручну помоћ и подршку улагачу у реализацији улагања, припрема и спроводи одлуку о мерама за подстицање конкурентности локалне самоуправе у привлачењу улагања.

Законом се дефинишу врсте улагања према значају на улагање од посебног значаја за Републику Србију или као улагање од локалног значаја, које доприноси привредном и друштвеном развоју јединице локалне самоуправе на чијој територији се реализује. Законом се прописују критеријуми на основу којих се утврђује значај улагања.

Јединица за локални економски развој и подршку улагањима дужна је да води евиденцију улагања од локалног значаја и да о сваком новом улагању обавештава Развојну агенцију Србије.

Град Ниш инструментима локалне развојне политике подстиче привлачење улагања, а они представљају начин на које се државна помоћ додељује одређеном привредном субјекту, односно начин на који се одређена државна помоћ остварује и спроводи.

Тренутно су различитим одлукама Града Ниша дефинисани механизми и могућности за коришћење финансијских подстицаја на територији Града Ниша у погледу плаћања локалних такси, накнада и доприноса. Доношењем одлуке о

мерама за подстицање конкурентности локалне самоуправе у привлачењу улагања на првом месту биће дефинисани сви расположиви подстицаји, врсте помоћи на локалном нивоу, врсте улагања према значају и остали инструменти и мере за подршку унапређивању конкурентности из Одлуке.

Канцеларија за локални економски развој и пројекте, као дефинисани субјекат подршке улагањима, у складу са Законом о улагањима, истовремено промовише распоређивање средстава, пружа административно-техничку и стручну помоћ и надлежна је за припрему и спровођење Одлуке о мерама за подстицање конкурентности локалне самоуправе у привлачењу улагања.

4.3.4. Инфраструктурно опремање локација за реализацију инвестиција

Један од инструмената који је доступан локалној самоуправи у вези доделе подстицаја јесте и изградња инфраструктуре за одређени привредни субјекат, која се даје бесплатно или са умањеном накнадом.

Циљ је унапредити примарну инфраструктуру, приступ локацијама и изградити секундарну инфраструктуру. Улагањем у унапређење инфраструктуре повећаће се конкурентност локација, што ће побољшати услове пословања постојећих предузећа и долазак нових инвеститора.

Приоритетни инфраструктурни пројекти у 2019. години су:

1) Инфраструктурно опремање индустријске зоне Запад – за потребе унапређења капацитета и квалитета инфраструктуре у подручју око фабрике Леони

2) Изградња раскрснице Булевара хероја са Кошара и Булевара Никола Тесла

3) Наставак инфраструктурног опремања индустријске зоне Запад – Ивана Милутиновића (насипање терена, канализација и водовод у новопланираној саобраћајници – веза ул. Ивана Милутиновића и ул. Сима Матавуља), неопходно је завршити примарну инфраструктуру

4) Наставак инфраструктурног опремања локације Лозни калем у Нишкој Бањи Наставак Банатске улице и изградња раскрснице са улицом Српских владара

5) Изградња прикључног топловода за прикључење на даљински систем грејања објекта Града Ниша у улици Генерала Милојка Лешјанина бр. 39

6) Изградња 10 kV прикључног кабловског вода за повезивање ТС 110/10 kV „Ниш 10“ са ТС 10/0,4 kV „Научно технолошки парк“

7) Уградња нове хелије у ТС 110/10 kV „Ниш 10“ за потребе „Научно технолошког парка“

8) Изградња водоводне и канализационе мреже у улици Александра Медведева за потребе „Научно технолошког парка“

9) Измештање постојећег 10 kV кабловског вода, постојећих телекомуникационих инсталација и постојећег топловода за потребе доградње зграде Електронског факултета у Нишу

10) измене и допуне урбанистичких планова, који би требало да створе услове за обезбеђивање локација и њихово инфраструктурно опремање у којима тренутно послују локалне компаније и које могу бити понуђене потенцијалним инвеститорима:

- израда Других измена и допуна Генералног урбанистичког плана Ниша 2010-2025 - парцијалне измене

- израда Других измена и допуна Плана генералне регулације (ПГР) подручја Градске општине Медијана - парцијалне измене

- израда Других измена и допуна Плана генералне регулације подручја Градске општине Црвени Крст - прва фаза - парцијалне измене

- израда трећих измена и допуна Плана генералне регулације подручја Градске општине Нишка Бања - прва фаза - парцијалне измене
- израда четвртих измена и допуна Плана генералне регулације подручја Градске општине Палилула – прва фаза - парцијалне измене
- израда петих измена и допуна Плана генералне регулације подручја Градске општине Палилула- прва фаза
- израда Плана генералне регулације подручја у обухвату заштитног појаса инфраструктурног коридора магистралног гасовода Ниш – Димитровград
- 11) Наставак израде пројектно – техничке документације и прибављање потребних одобрења за изградњу Постројења за пречишћавање отпадних вода са системом колектора;
- 12) Изградња недостајуће инфраструктуре (санитарна вода, електроенергетика, телекомуникације) за потребе Постројења за прераду отпадних вода на локацији „Цигански кључ“
- 13) Изградња комплетне инфраструктуре (улице, ВК мрежа, електро инсталације, ТК инсталације) за опремање локације у улици Ивана Милутиновића за изградњу објеката за унапређење стабних услова ромске популације у неформалним насељима
- 14) Изградња комплетне инфраструктуре (улице, ВК мрежа, електро инсталације, ТК инсталације) за опремање локације у улици Кованлучка за изградњу објеката за унапређење стабних услова ромске популације у неформалним насељима
- 15) припремне активности за израду пројектне документације Западног булевара (веза Ивана Милутиновића и ауто-пута) у вези са пројектом изградње колекторске мреже са Постројењем за пречишћавање отпадних вода)
- 16) уређење имовинских односа са Министарством одбране Републике Србије у погледу касарне Филип Кљајић и северног дела касарне Кнез Михајло
- 17) разматарање могућности за развој нових локација за реализацију инвестиција (куповина земљишта за нове ИЗ).
- 18) инфраструктурно опремање Аеродрома "Константин Велики".

Почетак изградње инфраструктуре ради побољшања услова пословања постојећих предузећа према Програму уређивања грађевинског земљишта за 2019. годину:

- Нишка млекара – реконструкција саобраћајнице са инфраструктуром
- Милшпед – саобраћајница са припадајућом инфраструктуром
- Институт Радон – измена планске документације
- Формирање индустријске зоне Пантелеј – измена планске документације
- Credo Invest d.o.o. – планска документација
- Philip Morris – сервисна саобраћајница са инфраструктуром и кабловски вод од ТС Јастребац до комплекса фабрике
- Clean Earth Capital – реконструкција Улице В.Путника са инфраструктуром и изградњом 2 кружна тока
- Локација "Delta Real Estate":
- кружни ток Благоја Паровића – Б. Крсмановића
- Реконструкција Ул.Благоја Паровића
- Серв. саобраћајница (коловоз, В, АК са изливом у Нишаву и нова водоводна мрежа на Булевару Немањића)

4.3.5. Промоција привредних и инвестиционих потенцијала

Промоција Града Ниша и његових привредних потенцијала биће усмерена ка страним и домаћим инвеститорима, дипломатским представништвима, донаторској

заједници, економским представништвима страних земаља у Србији, микро, малим и средњим предузећима и предузетницима на регионалном и локалном нивоу.

Циљ је да се привлачење инвестиција представи кроз промоцију позитивних ефеката, пројеката и резултата, а све у сврху спречавања одласка младих, образованих и квалитетних људи. Истовремено, у Ниш је потребно привући квалитетан кадар из региона те је неопходно да се помаци који су направљени у Нишу, и у региону представе, не би ли наш град био истински приказан као место у коме људи желе да живе и раде.

У оквиру активности које се односе на брендирање Града Ниша, финансираће се следеће активности:

1. Маркетинг план и план медијског представљања привредних и инвестиционих потенцијала
2. Креирање визуелног идентитета и концепта (основна графичка разрада)
3. Осмишљавање порука и креирање заштитног знака кампање - логоа, на начин да се он може користити за брендирање сваке промотивне активности и у комбинацији са званичним грбом Града Ниша
4. Осмишљавање промо слогана и порука које ће пратити лого
5. Осмишљавање и штампање промотивних материјала на српском и енглеском језику, као и сајамских наступа у циљу промоције привредних и инвестиционих потенцијала Града Ниша
6. Штампање и закуп за билборд паное у Нишу и региону, са укупним периодом закупа од шест месеци, који не мора да буде повезан, димензија 4x3 m
7. Осмишљавање одговарајуће плаћене кампање на друштвеним мрежама, у складу са таргетираним циљним групама, са минимум једном објавом месечно, у континуитету, минимум шест месеци
8. Осмишљавање видео материјала у функцији реализације промоције привредних и инвестиционих потенцијала града
9. Објављивање пр текстова и праћење промотивних активности Града Ниша и прес клипинг, као и организовање догађаја и конференција за новинаре
10. Обезбеђивање материјала(фотографисање и видео материјал) са свих промотивних активности које су предвиђене и постављање на друштвеним мрежама, у време најаве, одржавања и по завршетку промотивних активности.

Средства за реализацију ових програмских активности планирана су у Буџету Града Ниша у оквиру раздела 9 на позицији 383 економска класификација 423 у износу од 6.000.000,00 динара.

За промоцију мера које предузима Град у сарадњи са осталим актерима у циљу боље обавештености корисника и власника ММСПП о унапређењу пословног окружења, предвиђена су средства у износу од 900.000,00 динара на позицији 383, економска класификација 423.

Средства за реализацију укупних програмских активности, планирана су на позицији 383, економска класификација 423, у укупном износу од 6.900.000,00 динара.

Мера се реализује у складу са правилима за доделу државне помоћи мале вредности (de minimis државне помоћи).

V СРЕДСТВА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ МЕРА

За реализацију активности у оквиру утврђених мера планирана су средства у Буџету Града Ниша.

Одлуком о буџету Града Ниша за 2019. годину ("Службени лист Града Ниша", број 118/2018 и 8/2019) и Финансијским планом и Планом јавних набавки

Канцеларије за локални економски развој и пројекте, за ове намене планирана су средства и то:

- У оквиру раздела 9, који се односи на Канцеларију за локални економски развој и пројекте, на позицији 385, економска класификација 454 - "субвенције приватним предузећима", планирана су средства у износу од 39.000.000,00 динара, с тим да Град Ниш задржава право да у току реализације Програма локалног економског развоја Града Ниша за 2019. годину, врши прераспodelу средстава предвиђених за реализацију наведених мера, у случају недовољног односно повећаног интересовања по мерама, на основу решења Градског већа, у оквиру средстава предвиђених Буџетом Града Ниша, а на предлог Канцеларије за локални економски развој и пројекте.

- У оквиру раздела 9, који се односи на Канцеларију за локални економски развој и пројекте, позиција 383, економска класификација 423 - "промоција привредних потенцијала града", планирана су средства у износу од 7.100.000,00 динара.

- У оквиру раздела 9, који се односи на Канцеларију за локални економски развој и пројекте, позиција 384, економска класификација 424 - „специјализоване услуге“, планирана су средства у износу од 2.500.000,00 динара за реализацију Форума напредних технологија.

- У оквиру раздела 9, који се односи на Канцеларију за локални економски развој и пројекте, позиција 386, економска класификација 481 - „дотација невладиним организацијама“, за реализацију пројекта „Зона унапређеног пословања - Нишка Варош (БИД зона)“, планирана су средства у износу од 5.000.000,00 динара.

- На разделу 4, који се односи на Градску управу, глава 4.1. функција 490, позиција 63, економска класификација 463 - „трансвер осталим нивоима власти за реализацију пројеката са тржиштем рада“ планирана су средства од 50.000.000,00 динара. Ова средства су опредељена за реализацију мере „подстицање запошљавања“ у складу са Локалним акционим планом запошљавања Града Ниша за 2019. годину.

VI ОЧЕКИВАНИ ЕФЕКТИ ПРОГРАМА ЛОКАЛНОГ ЕКОНОМСКОГ РАЗВОЈА ЗА 2019. ГОДИНУ

Преглед очекиваних ефеката по мерама:

6.1. Подстицање конкурентности

6.1.1. Мером подршке за ММСПП у циљу унапређења конкурентности биће подржано око 100 привредника са ограничењем на износ до 300.000,00 динара без ПДВ-а по привредном субјекту, што ће имати ефекте на унапређење пословања и развој нових производа и услуга.

6.1.2. Мером подршке за удружења, кластере, научно-образовне институције (НОИ) и иновационе организације средства се додељују у износу до 1.000.000,00 динара без ПДВ-а по одабраном кориснику. Кластери и удружења који су оријентисани на подршку ММСПП, допринеће промоцији привредно-туристичких потенцијала града, док ће пројекти привредника у сарадњи са НОИ и иновационим организацијама, увести иновативност у процес производње и високог образовања и допринети стварању адекватних стручних кадрова. Очекује се подршка за 10 пројеката.

6.1.3. Мером за унапређење доступности финансирања биће подржано око 200 привредника, са кредитима просечне вредности од око 1.200.000,00 динара. Повећаће се доступност кредитних линија већем броју привредних субјеката.

6.1.4. Организацијом 5. Форума напредних технологија вршиће се повезивање образовних институција са производним фирмама у сектору напредних технологија. Ствариће се услови за успостављање ланаца снабдевача великих, присутних компанија у Нишу и сектора ММСПП-а у циљу економског развоја, привлачења нових инвестиција и промоције града и региона и јачање овог сектора као конкурентног и перспективног дела привреде.

6.1.5. Доделом награда најуспешнијим компанијама вршиће се промоција предузетништва.

6.1.6. Инвестицијом у јачање капацитета индустрије напредних технологија – "Доградња зграде Електронског факултета у Нишу" и спровођењем пројекта Научно технолошког парка Ниш (НТП Ниш) биће створени услови за унапређење иновативности и конкурентности привреде у граду и региону.

6.1.7. Промоцијом расположивих средстава за подстицање конкурентности из националних и међународних извора финансирања вршиће се подршка економском развоју путем широког спектра услуга. КЛЕРП ће пружати стручну помоћ у промовисању мере.

6.1.8. Зона унапређеног пословања "Нишка Варош" БИД Зона – повећање промета и подизање квалитета инфраструктуре и услуга пословних и бизнис делова ове зоне путем реализације програма: организовање јавних манифестација, промоција централне зоне као туристичке дестинације, уређење и одржавање зоне.

6.1.9. Унапређење и промоција туристичких потенцијала Града Ниша - унапређење туристичке инфраструктуре и објеката у циљу унапређења конкурентности града у области туристичких дестинација и повећања туристичког промета.

6.1.10. Подстицање развоја пољопривреде - модернизација пољопривредне производње и јачање производне конкурентности, повећање квалитета производње, увођење нових технологија и иновација, очување производње традиционалних производа...

6.1.11. Нефинансијска подршка почетницима у пословању, коју спроводи Акредитована Регионална развојна агенција Југ, кроз пружање саветодавних услуга, обуке и менторинг, унапредиће потенцијале привредника и допринеће постизању бољих пословних резултата.

6.1.12. Подршком организацији за заштиту потрошача обезбедиће се подршка удружењима за заштиту потрошача, а све у циљу јачања односа између привреде и потрошача.

6.2. Подстицање запошљавања

Овом мером омогућиће се пораст броја (само)запошљених лица, броја лица са успешно положеним стручним и приправничким испитом оспособљеним за посао, броја новозапослених након истека субвенција.

6.3. Привлачење инвестиција

6.3.1. Промоција и примена Уредбе о одређивању критеријума за доделу подстицаја ради привлачења директних улагања на територији Града Ниша – константна подршка заинтересованим улагачима у процесу доношења одлуке и реализације инвестиција које могу бити подржане у складу са Уредбом у циљу отварања нових радних места.

6.3.2. Промоција и примена Уредбе о условима, начину и поступку под којима се грађевинско земљиште у јавној својини може отуђити или дати у закуп по цени мањој од тржишне цене, односно закупнине или без накнаде, као и услове, начин и поступак резмене непокретности - КЈЕРП ће промовисати већ постојеће механизме подршке који су прошли законом утврђену процедуру у циљу изградње објеката којима се унапређује локални економски развој и у циљу повећања запошљавања.

6.3.3. Израда Одлуке о мерама за подстицање конкурентности локалне самоуправе Града Ниша у привлачењу улагања - биће дефинисани све врсте подстицаја, врсте помоћи на локалном нивоу, врсте улагања према значају и остали инструменти и мере за подршку унапређивању конкурентности.

6.3.4. Инфраструктурно опремање локација за реализацију инвестиција – унапредиће се примарна и секундарна инфраструктура и приступ локацијама у циљу повећања конкурентности локација и побољшања услова пословања постојећих предузећа и долазак нових инвеститора.

6.3.5. Промоцијом привредних потенцијала повећаће се број заинтересованих инвеститора за улагања на територији града.

Програм локалног економског развоја Града Ниша за 2019. годину треба објавити у "Службеном листу Града Ниша".

Број:
У Нишу, _____2019.године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

ПРЕДСЕДНИК

Мр Раде Рајковић

Ред. бр.	Мера бр. / назив	Буџет Града Раздео 9 КЛЕРП		Буџет Града Раздео 9 КЛЕРП		Буџет Града Раздео 9 КЛЕРП		Буџет Града Раздео 9 КЛЕРП		Буџет Града, Раздео 4 Градска управа	
		Износ динара	Позиција Економ. класиф.	Износ динара	Износ динара	Износ динара	Позиција Економ. класиф.	Износ динара	Позиција Економ. класиф.	Износ динара	Позициј Економ. класиф.
1.	4.1.1. Мера подршке за ММСПП у циљу унапређења конкурентности	19.500.000	385/454								
2.	4.1.2. Мера подршке за удружења, кластере и научно-образовне институције	10.000.000	385/454								
3.	4.1.3. Мера за унапређење доступности финансирања	9.000.000	385/454								
4.	4.1.4. Организација Форума напредних технологија (ФНТ)			2.500.000	384/424						
5.	4.1.5. Додела награда најуспешнијим компанијама					200.000	383/423				
6.	4.1.8. БИД Зона -"Нишка варош"							5.000.000	386/481		
7.	4.1.12. Подршка организацијама за заштиту потрошача	500.000	385/454								
8.	4.2.1. Локални акциони план запошљавања Града Ниша за 2019. годину									50.000.000	63/463
9.	4.3.5. Промоција привредних и инвестиционих потенцијала – мере које предузима Град +брендирање					900.000 + 6.000.000	383/423				
	УКУПНО	39.000.000	385/454 субвенције приват. предузећима	2.500.000	384/424 реализација Форума НТ	7.100.000	383/423 промоција привред. потенцијала	5.000.000	386/481 донација непроф. орг.БИД зона	50.000.000	63/463 Реализ. пројекти са трж. рада